СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 8-го Червня, 1905. Число 23. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, June 8, 1905. No. 23.

— ПОВѢДОМЛЯЄМО нашихъ читателѣвъ, що нашъ заступникъ п. Михайло Беля выѣхавъ въ дорогу по стейтѣ Конектікотъ и сусѣдныхъ стейтахъ. Вôнъ мае право збирати предплату на „Свободу“ и „Слово“, также радо пояснить кождому статуты „Союза“ и приймe жертвы на Першу Руску Бурсу въ Америцѣ. Сподѣемось, що всѣ чесній Русины приймуть его радо въ своихъ домахъ и улегчать ему его тяжку роботу.

Редакція.

НОВИНКИ.

— СМѢЛЫЙ нападъ на тренъ выконавъ якійсь незнаный чоловѣкъ недалеко Бютъ въ Монтанѣ. Подчасъ ѣзды давъ хтось сиґналъ, тренъ задержавъ ся, а на машину выскочивъ замаскованый чоловѣкъ и зажадавъ вôдъ машиніста, щобъ вôдчепивъ машину и вôдѣхавъ на бôкъ. Машиністъ на те сказавъ, що се є непотрѣбне, бо въ експресовôмъ возѣ находять ся самій цвѣты на похоронъ якогось тамъ чоловѣка, отже на нѣщо се йому не придасть ся. Злочинець послухавъ мудрои рады и постановивъ розбити лишь касу експресову. Въ тôй цѣли пôдложивъ динамітъ и каса зôстала розôрвана. Коли побачивъ на пôдлозѣ грошѣ розсыпаній, схиливъ ся и почавъ ихъ збирати, але въ тôй хвилѣ кинули ся на него машиністъ и експресовый урядникъ и зачала ся страшна борба. Остаточно розбишакъ ударами пястукôвъ зôставъ приголомшеный и звязаный. На найблизшôй стаціи вôддано його поліціи, а машиністъ и експресовый урядникъ дôстали $1000 нагороды.

— ПЕРЕДЪ шѣстьома тыжнями французкій корабель „Кузінсъ Реннісъ“ вôдлучивъ ся вôдъ фльоты рыболовôвъ недалеко Ґренляндіи и щезъ безъ вѣсти. За нимъ выслано оденъ кружлякъ, и мимо двотыжневого пересмотрюваня тамошного моря, не знайдено найменшихъ слѣдôвъ зъ того корабля. Не пôдлягае отже жадному сумнѣвови, що той корабель „Кузінсъ Реннісъ“ натрафивъ на пôдводну скалу або на ледову гору и затопивъ ся зъ цѣлою залогою, котра выносила 190 морякôвъ.

— КОЛИ ишпаньскій король Альфонсъ, дня 31 мая ѣхавъ повозкою одною улицею въ Парижи, нагло експльодувала бомба. Коневи одного жовнѣра розôрвало живôтъ, а жовнѣрь зôставъ раненый въ руку. Также оденъ полісменъ и одна жѣнка вôдвесли покалѣченя. Повозка, въ котрôй сидѣли президентъ Любетъ и король Альфонсъ, була за далеко и зôстала неушкоджена. Вôзникъ не задержуючи ся поѣхавъ дальше. Арештовано одного чоловѣка, котрый зле выражавъ ся про короля Альфонса, и мавъ при собѣ штилетъ. Поліція париска є тои гадки, що заговоръ выконавъ оденъ анархістъ зъ Австріи, котрый называе ся Верґемосъ. Поліція слѣдить за нимъ. Арештовано также анархіста Казурана зъ Ніссы. Вôнъ мавъ при собѣ довгій нôжь, а поліціи сказавъ, що до Парижа прибувъ въ своимъ интересѣ.

— ЩАСЛИВЫМЪ батькомъ є Германъ Нормандусъ зъ Трой, Н. Й., котрому прийшла на свѣтъ 17-та дитина. Мае вôнъ чотырнайцять доньокъ и трохъ сынôвъ. Того самого дня, коли вôдбули ся хрестины новонародженои дитины, справлявъ вôнъ весѣлє одной зô своихъ многихъ доньокъ. Нормандусъ мае теперь 43 роки а его жѣнка 39. Вуйко того щасливого батька, котрый мае теперь 61 лѣтъ, є батькомъ двайцять семеро дѣтей, зъ котрыхъ 25 жие.

— ВЪ мѣстѣ Ліонъ у Франціи застрайкувала поліція, домагаючись рôжныхъ улекшень. Справа ся наробила великого розголосу у Франціи. Позаякъ домаганя поліціи були оправданій, проте зôстали они выконаній, и страйкъ закôнчивъ ся.

— ВЪ Ню-Йорку до одного склепу вдерло ся двохъ злодѣєвъ. Властитель того склепу почувши шмеръ, давъ знати поліціи. Сейчасъ прибувъ оденъ полісменъ, и коли засвѣтивъ сѣрникъ, щобы розглянутись на мѣсци, нагло дôставъ зелѣзною штабою по головѣ. Въ тôй хвилѣ вытягнувъ револьверъ и хотѣвъ до опришкôвъ стрѣляти, але несподѣвано дôставъ другій разъ штабою по руцѣ такъ сильно, що револьверъ выпавъ йому зъ рукъ, а вôнъ самъ упавъ безъ притомности на землю. На крикъ и метушню надбѣгло шѣстьохъ полісменôвъ, котрі половили злочинцѣвъ и вôдратували товариша. Злочинцями суть молодій хлопцѣ, оденъ 17, а другій 18-лѣтный. Обохъ ихъ замкнено пôдъ ключь.

— ВЪ Ню-Йорку, позно вечеромъ, до одного готелю зайшовъ якійсь чоловѣкъ и казавъ дати собѣ пива. Коли прийшло платити, давъ господареви пôдробленого кводра. Готельникъ не хотѣвъ приймити а озлобленый тымъ ґость, кинувъ ся на него и смертельно покалѣчивъ його ножомъ. Мимо того, що вскорѣ повѣдомлено о выпадку поліцію, злочинця не зловлено. Тяжко покалѣченого готельника вôдвезено до шпиталю, лѣкарѣ не мають надѣѣ удержати його при житю.

— ПРИ направѣ надземнои зелѣзницѣ въ Ню-Йорку, оденъ робôтникъ черезъ неосторожнôсть дôткнувъ ся третои шины наладованои електричностію. Сильна струя електричности кинула его зъ горы на землю, але на щасте кромѣ потовчень, не понѣсъ жаднои шкоды.

— ОДНА зъ многихъ американьскихъ сектъ, котрои члены вѣрять, що въ роцѣ 1916 наступить другій потопъ, заходить ся около будовы великои арки. Въ тôй цѣли закупили въ стейтѣ Мичіґанъ фарму и на нѣй будують сю арку, такъ, що пôдчасъ потопы сектярѣ будуть могли въ нѣй спасти свое жите. Ихъ начальникъ, Бенямінъ, уважае себе пророкомъ и що походить въ простôй лініи вôдъ Ноа. Вôнъ збирае также звѣрята и птицѣ, котрі также будуть перехованій въ арцѣ.

— СТРАЙКЪ въ Чікаґо тревае дальше и прибирае що разъ бôльшій розмѣры. Товпа страйкарôвъ, зложена зъ 2000 людей, напала на возы наладованій будôвлянымъ матеріяломъ. Заки прибула поліція, вôзники, котрі були страйколомами, зôстали вже сильно побитій. Поліція арештувала вôсѣмъ осôбъ. Але въ той часъ робôтники поводкручували колеса въ возахъ, и коли страйколомы пôдъ охороною поліціи мали ѣхати на мѣсце призначеня, всѣ возы порозлѣтали ся. Крôмъ робôтникôвъ будôвельныхъ, мають приступити до страйку и мулярѣ. Такъ отже весь рухъ будôвельный въ Чікаґо устане.

— ПРОЦЕСЪ проти ославленого Ивана Гоха зъ Чікаґо вже покôнчивъ ся. Гоха засуджено на кару смерти, позаякъ въ часѣ розправы показало ся, що вôнъ убивавъ декотрі жѣнки. Оборонцѣ Гоха хотѣли взновити процесъ, однакъ се имъ не удало ся и Гохъ буде страченый дня 23 червня.

— ҐУБЕРНАТОРЪ провінціи Гірошіма въ Японіи доносить, що пôдчасъ землетруса дня 2. червня шѣсть осôбъ зôстало убитыхъ а 79 раненыхъ. Розлетѣло ся въ румовище 33 домôвъ. Въ наслѣдокъ того землетруса, телеґрафічне получене мѣста Токіо зъ захôдною частию державы зôстало знищене.

— УЙШОВЪ стричка поки що, Ґюсеппе Мармо, котрый зôставъ засудженый на смерть за замордоване свого вуйка Нунція Маріано въ Нюарку, Н. Дж. и мавъ бути повѣшеный дня 1-го червня о 10 ôй годинѣ рано. Вже стричокъ и иншій приборы були приготованій, коли прийшла вѣсть, що буде взновленый процесъ Марма на жадане его оборонцѣвъ.

— СТРАШНОЮ смертію померъ 14-лѣтный хлопець Ґордовъ на фармѣ въ Кранбури, недалеко Нового Бруншвіка, Н. Дж. Хлопець той пасъ коня и вѣжки заложивъ собѣ на шию. Нагло сполохавъ ся кôнь и зачавъ утѣкати, тягнучи за собою нещасного хлопця. Кôнь гнавъ черезъ поле и камѣнє и забѣгъ до стайнѣ, притягнувши за собою неживого вже хлопця. Тѣло хлопця было страшенно покалѣчене, такъ, що годѣ было його пôзнати.

— ЕКСПЛЬОЗІЯ ґазôвъ наступила дня 5. червня въ майнахъ въ Шамокинъ Па. въ наслѣдокъ неосторожности робôтникôвъ. Коли одному зъ трохъ робôтникôвъ, котрі працювали въ передѣлѣ переповненымъ ґазомъ, згасла герметична лямпа, другій робôтникъ вôтворивъ свою, щобы дôстати зъ неи свѣтло. Въ тôй хвили наступивъ выбухъ и всѣ три зôстали попареній, оденъ зъ нихъ небезпечно.

— ДНЯ 6. червня вôдбувъ ся шлюбъ наслѣдника нѣмецкого престола Фридерика Вільгельма зъ княжною Циціліею. На се весѣлє зъѣхавъ ся весь князѣвскій нѣмецкій свѣтъ, а депутаціямъ зъ дорогоцѣнными дарами не было кôнця.

— ВЪ Суботу дня 3-го Юнія вôдбувъ ся въ Ню-Йорку мітинґъ нюйорскихъ и околичныхъ Русинôвъ. На мітингу ухвалено засновати нову громаду церковну въ Ню Йорку и выбрано комітетъ, що мае занятися сею справою. Гадка будовати церковь въ Ню Йорку повстала завдяки пôдпôльнымъ агітаціямъ о. Обушкевича въ Джерзи Сити, які довели до резиґнаціи о. Пôдгорецкого и до чимъ разъ скорше наближаючого ся упадку парохіи.

— ДОНОСЯТЬ намъ зъ достовѣрного жерела, що о. Обушкевичъ не показуесь теперь до джерзиситскои церкви. Наваривъ пива, побуривъ людей, а теперь лишь зъ боку дивить ся, що буде дальше. Кажуть также, що на джерзиситску церковь теперь нѣхто не платить а люде, що позичили на ню свои грошѣ заскаржили до суду и домагають ся звороту тихже. Можливôсть не выключена, що церковь продадуть на ліцітаціи. Все те заслуга неутомимои працѣ звѣсного о. Обушкевича.

САМОСУДЪ ВЪ РОСІИ.

„Волынь“ доносить про страшне злінчоване злочинцѣвъ въ мѣсточку Пулинахъ. Велика товпа Нѣмцѣвъ-кольоністôвъ, селянъ чиншôвникôвъ и ходачковои шляхты зробила нагôнку на злодѣѣвъ въ мѣсцевостяхъ Должикъ, Пулинахъ и Ивановичахъ. Зловили якихъ 80 людей, надъ котрыми товпа почала страшно знущати ся. Одинайцять осôбъ померло вôдъ ранъ, мѣжь ними убито случайно одного хлопа, що не належавъ до шайки. Жертвами були переважно дрôбній злодѣѣ; найголовнѣйшій провôдники и конокрады, що були пострахомъ для околичного населеня, вспѣли укрыти ся. Выправа була зъорґанізована правильно. Въ рукахъ товпы находили ся листы злодѣѣвъ, всюды переслухували свѣдкôвъ, вымагали доказôвъ и корыстували ся наганячами, переклачиками и т. п. Способъ, въ якій вôдбувавъ ся судъ, робивъ потрясаюче враж[...]не. На передѣ товпы уст[...]влено рядъ людей, уоруж[...]ныхъ въ ручницѣ, колы [...]люшнѣ. Били безъ мил[...] сердя, по звѣрски. За о[...]нымъ замахомъ не убивал[...] нѣкого, але напередъ и[...] мучили переводячи „ро[...]праву“. Отже копали н[...]щасній жертвы и доптал[...] ногами, розторощували им[...] груди зелѣзными друками[...] выкручували та ломили им[...] руки й ноги и т. д. Аж[...] коли „обжалованый“ пр[...]знавъ ся до вины, тодѣ е[...] вбивали. Та й се не кож[...]дому пôшло такъ гладк[...] товпа приневолювала при[...] двохъ засудженцѣвъ бит[...] оденъ другого рôжными зна[...]рядами такъ довго, ажь [...] денъ зъ нихъ сконавъ. Другого тодѣ добивали. — Розумѣе ся, що власти, дôзнавши ся про той страшный самосудъ, зарядили строге слѣдство.

ПОГОВÔРКИ.

Де дурнѣ заблудили, там[...] часто слѣпый находить дорогу.

Бѣда головѣ, на котрôй барберъ хоче учити ся свого ремесла.

Розумній молодцѣ пробувають въ товариствѣ старшихъ, а дурній старцѣ в[ъ] товариствѣ молодшихъ.

Памятайте на Рускій Нар. Фондъ въ Америцѣ.

— ПРОСИМО нашихъ читателѣвъ, щобы присилали дописи про все, що у нихъ сталось нового та цѣкавого сейчасъ, а не въ кôлька тыжднѣвъ пôзнѣйше, бо тодѣ ихъ дописи тратять на вартости.

Редакція.

Въ вязницѣ.

Написавъ **МАКСИМЪ ҐОРНІЙ.** *).

Михась спавъ твердо на причѣ и снило ся ему, що вôнъ зъ трудомъ бѣжить по вузкôй и темнôй улицѣ, а за нимъ гонить якась тѣнь, котра ударила його по рамени и крикнула острî, незрозумѣлî слова:

„Ставайте! До контролѣ!“.

Вôнъ отворивъ очи, поднѣсъ злегка голову до горы — коло него стоявъ рудый, грубый наставникъ и тягнувъ за конець сурдута, пôдчасъ коли рослый, згорбленый помôчникъ директора вязницѣ, своими негарными сивыми очами приглядавъ ся йому и сказавъ:

„Будьте ласкавî скорше вставати, вы тутъ не у своеи мамы!“.

„Сейчасъ!“ сказавъ Михась, не чуючи ся ображенымъ, и зъ усмѣхомъ на устахъ зôскочивъ зъ причѣ.

Помôчникъ директора глянувъ йому въ лице, вôдтакъ вôдвернувъ ся до дверей и завважавъ лагôднѣйше:

„Вы повиннî попросити о папѣрь и написати до дому, щобы вамъ прислали подушку.... ну и прочî рѣчи“. Вôдтакъ выйшовъ не оглядаючись.

Теперь пôшовъ Михась мыти ся на конець коритара, де надъ широкимъ и довгимъ желѣзнымъ корытомъ, висѣвъ на стѣнѣ цѣлый рядъ коновокъ, зъ котрыхъ текла вода округлыми струями. По коритарѣ бѣгали сивî арештанты, зъ бляшаными начинями на чай въ рукахъ, а вôдъ часу до часу гомонѣли накликуваня:

„Принесѣть горячои воды.... гей!

Подзвонюючи кайданами, ставувъ передъ Михасемъ, высокій, стрункій засланець на ґалеры, зъ блѣдымъ лицемъ и густою русявою бородою; вôнъ поглянувъ на студента и усмѣхнувши ся сказавъ:

„Щожь, молодый чоловѣче, зловили тебе?“.

Рудый наставникъ принѣсъ Михасеви теплого, водяного чаю и великій кусень чорного хлѣба. Скôра его була подôбна до пôдошвы, а клейоватый мякôшь розносивъ квасный запахъ.

Вязниця бренѣла, якъ гнѣздо пчôлъ. Можна було чути смѣхъ, проклоны, урывки пѣсень и острî накликуваня наставникôвъ вязничныхъ; на коритарѣ шумѣвъ тихонько самоваръ и плескотѣла вода, а Михась, котрого дуже цѣкавило жите и люде, замкненî въ тôмъ старôмъ зъ камѣня и бруду збудованôмъ домѣ, зъ напруженою увагою прислухувавъ ся гремучимъ вôдгомонамъ.

Михась мало читавъ, а еще менше видѣвъ, заки пôшовъ на унiверситетъ, переживъ тяжкî часы въ строгôмъ домѣ сестры и еѣ мужа, а коли бувъ на унiверситетѣ чувъ ся не свôй въ товариствѣ тихъ студентôвъ, котрî вольнодумно и горячо спорили про рôжнî суспôльнî пытаня. Загальна хвиля невдоволеня зъ житя захопила и его душу, и збудила въ нѣмъ здорове бажане протесту. Теперь, коли вôнъ чувъ ся геройомъ, и зъ жадобою молодця переживавъ новî враҗѣня, вôдчувавъ разомъ зъ ними пожаданя молодои душѣ.

Коли выпивъ свôй чай, выдрапавъ ся на дошку при вôкнѣ. Уличкою, по при мурь, котрый окружавъ вязницю, йшовъ скорымъ крокомъ, тримаючи позаду руки, широкоплечій, чорный мущина, въ шапцѣ и короткôмъ грубôмъ сурдутѣ. Часомъ сильнымъ рухомъ пôдносивъ голову до горы и незадержуючи ся, кидавъ скорî погляды на вôкно. Михась кôлька разôвъ почувъ, що зôрь того чоловѣка дôткнувъ ся его лиця. Вôнъ хотѣвъ заговорити до того чоловѣка, хотѣвъ назвати его по имени, запытати, защо вôнъ сидить, и и коли сей чоловѣкъ пôдôйшовъ пôдъ вôкно, крикнувъ Михась пôвголосомъ:

„Послухайте мене!“...

Звôдкись выринувъ пôдъ вôкномъ вартôвникъ и грозячи пальцемъ, сказавъ остро:

„Гей ты..... не вôльно!“

Чоловѣкъ въ шапцѣ здвигнувъ раменами и усмѣхнувши ся до Михася, пôшовъ далѣ, Михась зôскочивъ на пôдлогу. Вартôвникъ занепокоивъ его, але усмѣхъ чоловѣка, зъ блестячими очами, утѣшивъ його дуже, йому здавало ся, що той усмѣхъ выкликавъ мѣжь ними обома приемну рôвнôсть и симпатію.

Въ полудне прійшовъ молодый и тонкій якъ струна наставникъ, станувъ передъ дверми, и не глядячи на Михася, сказавъ тихо:

„Будьте ласкавî пôйти на прохôдъ“.

На дворѣ було вохко, въ рôвцяхъ помѣжь камѣнемъ блестѣла стояча вода; трохъ арештантôвъ крутило ся по подвôрю и выносили ту брудну, на пôвъ зъ болотомъ змѣшану воду, за браму.

Наставникъ завѣвъ Михася поза уголъ вязницѣ и сказавъ пôвголосомъ:

„Проходжуйте ся тамъ и назадъ, вôдъ сего угла до муру..... — говорене зъ арештантами е недозволене!“

Тутъ, пôдъ голубымъ, безконечно высокимъ небомъ, се слово „недозволено“, першій разъ вразило серце Михася и при звукахъ того слова, вôнъ почувъ ся пригнобленый, росторощеный и приголомшеный. Вôнъ стягнувъ бровы и поглянувъ на наставника, на його негарне и неповорушне лице, смѣшно заросле купочками волося, его темнî, овальнî очи були подôбнî до очей гарнои жѣнки, лагôднî и мягкî, отѣненî довгими ряснами, глядѣли они приемно и сумно, щось непонятного въ нихъ свѣтило и они зовсѣмъ не гармонювали зъ його поганымъ лицемъ.

„Йдѣть же!“ сказавъ наставникъ. „Стояти такожь не вôльно“.

Михась пôшовъ поволи, а наставникъ, оглядаючись пôшовъ за нимъ троха зъ боку.

„Чому вы все ворохобитесь?“ запитавъ вôнъ зъ тиха, дивлячись на землю. Лѣпше быссьте ся учили, моглибысьте дôстати дуже гарну посаду! Вы однакъ ворохобитесь.... такій молодый, гарный мущина... Вы певно маете маму?“

Михася зворушили тî лагôднî слова, вôнъ ставувъ и хотѣвъ, зложивши на груди руки, сказати такожь щось простого а приязного.... але наставникъ наполоханый вôдскочивъ въ задъ, оглянувъ ся и шепнувъ:

„Йдѣть, йдѣть! якъ насъ тутѣ побачуть, то мене покарають за говорене... бôльше нѣчого!“

Вôнъ вôддаливъ ся, и щезъ поза угломъ вязницѣ, а молодець, наповненый помѣшаными вражѣнями суму, цѣкавости и приемности, зачавъ ходити тамъ и назадъ вздовжь высокого муру, що окружавъ вязницю.

Понадъ гладкими мурами и чотырма вежами на углахъ вязницѣ, ростягало ся спокôйне сине, осѣнними дощами змите небо... Було пусто, сумно и зимно... и зъ вохкихъ стѣнъ вязницѣ вѣявъ сумъ и холодъ...

„Кôлько днѣвъ буду я тутъ сидѣти?“ думавъ Михась оглядаючись. Йому здавало ся, що якбы теперь вже його выпустили, то много цѣкавого мôгбы розказувати про вязницю. Й станула передъ нимъ въ уявѣ улиця, товпа пригнобленого народа, чорна мундуры, полiція, дѣвчина.....

Захопленый споминами не завважавъ, що часъ прохожуваня минувъ, и коли передъ нимъ ставувъ сухій наставникъ и сказавъ:

„Прошу до кватиры...“, вôнъ здивувавъ ся и крикнувъ:

„Вже?“

Наставникъ потакуючи склонивъ голову. На коритари сказавъ вôнъ по тихо до Михася:

„Моя мати жие въ домѣ старцѣвъ“....

И засоромленый звѣсивъ голову.

„Ага!... такъ... се нѣчого!“ сказавъ Михась, не знаючи иньшихъ вôдповѣднѣйшихъ слôвъ.

Знова заскрипѣли остро дверѣ и ключь въ замку...

Михась ставувъ на серединѣ квартиры, зачавъ приглядати ся еѣ, вôдтакъ сѣвъ на причѣ и нагло въ его уявѣ выринули всѣ мрiѣ, всѣ вражѣня и молодець здеревѣвъ попавши въ пôвсонъ...

Такъ минавъ день за днемъ, того одностайного, реґулярного, сѣрого житя.... однакъ кождый день вливавъ въ его душу, ледви замѣтну каплю чогось нового, а кожде вражѣне, хочбы незнати якъ мале, здавало ся бути рязячою плямою на тлѣ того сумного житя.

Контроля давно вже скôнчила ся а въ вязницѣ запанувавъ глубокій сонъ. Черезъ отвôрь въ дверяхъ долѣтали часомъ незвычайнî звуки. Хтось говорить черезъ сонъ, хтось плете въ горячцѣ. Тихимъ вôдгомономъ розносять ся по коритари кроки вартôвника. Нынѣ мае нôчну службу старый зъ мрачными очами. Вôнъ ходить поволи вздовжь коритара и муркотить пôдъ носомъ. Михась однакъ лежить на причѣ, наслухуе и думае....

Нынѣ на проходѣ, оповѣвъ ему сухій наставникъ исторію свого житя — до кôнця. Вôнъ е сыномъ якогось офiцира, котрый его матѣрь — швачку звѣвъ, а вôдтакъ покинувъ, а на памятку лишивъ еѣ свою фотоґрафію и дитину. Молода жѣнка безъ вôддыху и вôдпочинку працювала и працювала, а жите нѣчого еѣ не дало, крôмъ дитины. Она пôслала его до церковнои школы, а вôдтакъ до мѣйскои. Але тамъ учитель поторгавъ еи сына за волосе и мати, котра сынови нѣколи злого слова не сказала, забрала його до дому. Въ два роки пôзнѣйше дôставъ еѣ сынъ мѣсце писара при слѣдчôмъ судіи, она сама однакъ шила безъ вôддыху, робила паньчохи, робила штучнî цвѣты и працювала и працювала. Сына вôдобрали до вôйска и тамъ, вôнъ, выхованый въ любви, и любячи свою матѣрь, не мôгъ знести якъ пôдофiцирь зневаживъ еѣ, и пôдчасъ науки побивъ его. За те придѣлено его до карного баталiону на три роки, и тѣ три роки не почислено ему до лѣтъ службы; а его мати, котра вже цѣлкомъ постарѣлась, не уставала въ працѣ, и плакала надъ тяжкою долею сына. По сѣмохъ рокахъ службы, высиленый, пригнобленый, зломаный на душѣ и на тѣлѣ, повернувъ вôнъ до дому, и заставъ свою матѣрь майже ослѣплу, она немогла вже працювати и мусѣла просити о милостыню пôдъ церквами. Однакъ еще теперь подарувала ему хустинку на шию, послѣдну роботу своихъ немôчныхъ рукъ и напôвъ ослѣпленыхъ очей, послѣдне утѣлеснене своихъ силъ, котрî она, не нарѣкаючи выробила на свого сына. Черезъ кôлька мѣсяцѣвъ не мôгъ вôнъ знайти жадного занятя, и мусѣвъ жити зъ милостынѣ, котру дôставала его мати. Вôдтакъ она зовсѣмъ ослѣпла, а вôнъ знайшовъ заняте въ вязницѣ. Хтось примѣстивъ нещасну слѣпу въ домѣ старцѣвъ, и тамъ она робить для свого сына паньчохи....

„Що за жѣнка?“ подумавъ Михась. „Кôлько працѣ и любви въ еи житю.... кôлько простои, зворушаючои красоты“....

„Пане Малининъ!“ почувъ вôнъ сильный голосъ.

Михась зôскочивъ зъ причи — въ вôконцѣ на дверяхъ блестѣло неспокôйно око вартôвника.

„Про що вы говорите?“ запитавъ старый.

„Я? Я говорю? Нѣ... я не говорю“, вôдповѣвъ здивованый Михась.

„Алежь я чувъ!“

„Се було правдоподôбно лишь такъ“...

„Ну власне... власне... Я вамъ раджу... вы успокôйте ся“.

Око вартôвника щезло на хвильку, вôдтакъ знова показало ся, а старый въ перестерѣгаючôмъ тонѣ зачавъ говорити:

„Такъ якъ вы, бувъ тутъ оденъ чоловѣкъ, що все, заедно говоривъ до себе... се бувъ... правду сказавши... мôй сестрѣнокъ...-

„Ну.... и що?“ запитавъ скоро Михась.

„Ну, та пôслали его до заведеня божевôльныхъ“...

„Вашого сестрѣнка?“

„Такъ, такъ...“ прошепотѣвъ старый, а его око дрожало незвычайно, правдоподôбно потакуючи склонивъ головою.

„И вôнъ сидѣвъ тутъ?“ — запитавъ по тихо Михась.

„Въ девятôй гали....“

„И вы його... вы... були такожь тутъ?“ икаючись сказавъ Михась, котрый чувъ, якъ его серце болѣсно и холодно стискае ся.

„Я вже тутъ сѣмнайцять лѣтъ“ — вôдповѣвъ старый спокôйно — „вже йде на вôсѣмнайцятый....“ додавъ пôзнѣйше.

Михась приглядавъ ся сумнымъ очамъ старого, оглядавъ его довгій нôсъ и хотѣвъ его запитати:

„Чи вы свого сестрѣнка такъ само стерегли, якъ и мене?“

Але вôнъ не сказавъ того, не хотѣвъ мучити старого, лишь сказавъ просто:

„Вы вже тутъ довго...“

„Заждѣть хвилинку, я принесу собѣ крѣсло“ — блеснувши окомъ, сказавъ старый, — „бо менѣ тяжко приходить хилити ся... крижѣ мене болять!“

Вôнъ пôшовъ. Михась стоявъ передъ дверми, вôнъ чувъ вôдгомôнъ його крокôвъ и думавъ:

„Єсли сей чоловѣкъ мае душу, то мусить она бути такъ само темна, поморщена и суха, якъ его лице...“

Старый повернувъ, по тихо уставивъ крѣсло при дверяхъ и знова показало ся його око въ округлôмъ вôтворѣ.

„Такъ, такъ е лѣпше“ — зачавъ вôнъ. — „Спати не могу — костиска мене болять... И вы такожь не спите.... Ну, то можемо дещо поговорити... Въ ночи, можна се робити... въ день недозволено, але въ ночи, хто о тôмъ довѣдае ся? Въ день я мушу удавати, що я е дуже строгій для васъ... не може бути инакше, начальство такъ каже! Але въ ночи я могу зъ вами троха забавити ся... А впрочôмъ — якійжежь вы злочинець? Вы нѣкого не убили, не зрабували!... е-ге-ге! Вы належите до тыхъ червоныхъ... вы молодî, вы такî вдоволенî, якбисьте аванзували... гей, гей молодôсть!. Власти мусите ся покорити...“

Михасеви було приемно почути тî слова. Вôнъ нервово притуливъ голову до дверей и запитавъ старого:

„Чимъ занимавъ ся вашъ сестрѣнокъ?“

Сухій, беззвучный голосъ загомонѣвъ знова въ кватирѣ:

„Вôнъ бувъ шлюсарь... Вôнъ застрѣливъ одного інжiнера... про него писали навѣть въ часописяхъ.... Аякже...! Вôнъ самъ перечитавъ менѣ то зъ часописи... она звôдкись тутъ дôстала ся, и въ нѣй було писане якъ разъ про него... Вôнъ читавъ и смѣявъ ся... зовсѣмъ такъ якъ вы... Вôнъ бувъ горячій молодець... Єго мати—моя сестра... плакала и заводила... Однакъ — сльозами не змыешь крови. Часомъ я сказавъ до него — ну Федю, якъ тобѣ въ вязници? А вôнъ лишь смѣявъ ся... Зъ разу все мовчавъ, бувъ лихій. Вôдтакъ зачавъ говорити.... и договоривъ ся... Зовсѣмъ такъ якъ и вы....“

„Щожь вôнъ говоривъ властиво?“ — допитувавъ ся по тихо Михась.

„А такъ — всѣляке — хто то може знати? Чи вы не зъ Калуґи?“

„Такъ...“

„Власне длятого... ваше имя менѣ звѣсне. Въ Калузѣ бувъ почтарь Малининъ...“

„Се бувъ мôй батько...“

„Ну такъ, я такожь походжу зъ Калуґи, такъ! Чи вашъ батько померъ?“

„Такъ...“

„Такъ... мы всѣ помремо!“

Они оба говорили до себе шепотомъ, а ихъ голосы вôдбивали ся середъ тишины, якъ сухе листе осики. Поза вôкномъ глухо вôдбивали ся мѣрвî кроки сторожи, и зъ вôдкись, зъ далека, долѣтали ледви чутнî,

*) Сю рѣчь написавъ М. Ґоркій пôдчасъ свого побуту въ вязницѣ, коли його арештували за участь въ петербурскихъ заворушеняхъ.

черезъ вохку темноту ночи, сумнѝ удары дзвôнка, выбиваючого годины.

„Старѝ люде, мучать ся всюды" вôдповѣвъ зъ за дверей, холодный, рôвномѣрный шепôтъ.

„А... вашъ сестрѣнокъ... чи васъ се болѣло... коли вôнъ тутъ сидѣвъ?"

„Чому бы се мало мене болѣти, коли вôнъ чоловѣка убивъ... Сестры менѣ жаль... Хто однакъ убивъ чоловѣка..."

Старый замовчавъ нагло, его лице щезло, такъ, якбы вôнъ десь проваливъ ся. Михась дививъ ся въ вôконце и ждавъ...

„Чому ты брешешь" дало ся чути за дверми спокôйне, тихе пытане.

„Що вы сказали?', запитавъ Михась, схиливши ся до вôтвору въ дверяхъ. Лице старця було теперь въ тôй самôй высотѣ що его, а старый поволи порушаючи своими устами и киваючи головою, такъ, якбы хотѣвъ смѣяти ся, сказавъ:

„Я збрехавъ... менѣ жаль за Федьомъ... и вôнъ бувъ молодый... бравый хлопака..."

Нагло рознесло ся по коритари дике, потрясаюче вите, котре, подôбно якъ повѣвъ вѣтру морщить темну поверхню воды, дрѣмаючого ставу, такъ само заворушило спокôй въ вязницѣ.

„Не бий... мои любѝ... змилосердѣть ся!"

„Що се? Що се такого?" дрожачи крикнувъ Михась.

„Псссть" шепнувъ старый. „То ничь не е... то они такъ черезъ сонъ... они часто кричуть... Кождый зъ нихъ мае прецѣнь совѣсть... Ну а теперь вы идѣть вже спати... Положѣть ся въ имя Боже... Вже дванайцята выбила..."

Вôнъ пôднѣсъ ся и вôдôйшовъ, а его ноги ступали такъ, якбы тягнули по пôдлозѣ щось великого, мягкого и дуже тяжкого.

Михась пôшовъ на причу, положивъ ся и впяливъ свои сумнѝ очи въ брудне камѣнне склеплѣне, котре глухо розтягало ся надъ його головою.

И безсонна, богата въ мрѣѣ нôчь окружае его своею тишиною.

ДОПИСИ.

Зъ Лемкôвщины.

У насъ часы весняѝ сего року такѝ були: весна почалась вôдъ першого тыжня великого посту. Зъ початку довшій часъ було вогко, пôзнѣйше настало сухо до 15-го апрѣля, вôдъ 15-го до 1-го мая часы були мокрѝ: снѣгъ и дощь, вôдъ 1-го мая було сухо до 15. Теперь Богъ давъ дощу, рослины, збôжа весняѝ и озимѝ розвиваютъ ся красно, ростуть якъ зъ воды, тôлько по мокринахъ и озимина пропала черезъ марцьовѝ морозы. А решта, що по сухихъ мѣсцяхъ, озимина красна. Яръ сегорôчна тягне довго, ще потребае до 25-го мая, хто затримавъ ся на пôзнѣйше. Картофлѣ ще не всюды засадили, а вчаснѣйшѝ вже сходять. Сего тыжня по Недѣли Мироносицъ зачне ся вже окопувачка картофель.

Коло насъ по Польщи що року місіи, але якъ самѝ Поляки кажуть, надармо. Місіонарь кричить на амбонѣ, а піяки пили такъ и пють, и злодѣѣ якъ крали такъ и крадуть.

Сего року вымарнилось богато коровъ на недугу такъ звану ломи-кôсть, слабôсть на ноги. Або корова стоить два и три дни що не ляже. то знова якъ ляже то не встане, ажь треба кôлька людей до двиганя.

Нова слабôсть появилась у людей на котру богато людей слабуе по сусѣдныхъ селахъ. Слабôсть рахують за невылѣчиму, понеже ученѝ люде не мають ще средствъ на сю слабôсть.

Русины, Русины, и ще разъ братя Русины, шануйте и поважайте науку! Горнѣть ся у школы, учѣть ся рôжнои науки, рôжныхъ предметôвъ. Єсли Русинъ якимъ небудь фабрикантомъ, якимъ небудь урядникомь, судіею, ґеометромъ, адвокатомъ, або на стаціи зелѣзничои дороги, якимъ небудь урядникомъ або дозорцею, если е Русинъ, то такъ прилѣпный Русинови якъ мати власнôй своѣй дитинѣ. Єсли въ рускихъ справахъ забирае участь Русинъ, то такъ якъ сорочка по голôмъ тѣлѣ, а если Полякъ то такъ якъ гуня зъ острого сукна: Ляхъ та Ляхъ. Братя Русины, помагайте собѣ союзно въ рускихъ справахъ, не жалуйте 25 центôвъ на добру цѣль, на руску школу або бурсу, най рускій нарôдъ просвѣщае ся, най набирае науки до всѣлякого дѣла, щобы не з'ѣвъ вшитко Ляхъ, але и Русинъ въ свѣтѣ най жие. Є ту богато Русинôвъ на урядѣ старшиною по желѣзныхъ дворцяхъ, по колеяхъ и при жандармеріи, але дай Боже щобы бôльше було.

Запанувала тутъ скаженина на псôвъ, мало где песъ оставъ ся, здае ся, що въ селѣ Липинкахъ не одовга покаже ся и на людяхъ ся зараза.

А. Пыжъ.

Роздѣлє дня 30-го Мая, 1905.

Зъ Desloge, Mo.

Вже вôдъ давна працюють нашѝ братя Русины на Вестахъ въ стейтѣ Місурі по найбôльшôй части въ оловяныхъ майнахъ. Праця досить тяжка, але заробокъ сталый и певный, бо робить все, кождого дня. Але не додавна американьска Русь не знала о насъ, понеже не було анѣ братства, анѣ рускои орґанізаціи, анѣ рускаго священика, люде сидѣли якъ въ темнôмъ кутѣ. Але прийшовъ часъ, що и у наше вôконце засвѣтило сонце. Маемо вже свои орґанізаціи, маемо своего священика, котрый обслугуе всѣхъ Русинôвъ на Вестахъ. А то найголовнѣйше, що вже въ короткôмъ часѣ побудуемо и свою власну церковь. Людей прибувае щоразъ бôльше, однѝ прибувають вже зъ цѣлою фаміліею, другѝ ся женять и теперь по Великодныхъ Святахъ звѣнчало ся шѣсть паръ на нашихъ плейзахъ. Всѣ тѝ молодцѣ належать до братствъ, однѝ до „О. Р. Б.", другѝ до „Р. Н. Союза". Въ недѣлю 14-го мая вôдбуло ся весѣле нашого брата Алексія Хаця, члена братства св. Й. Хр. вôддѣлъ Союза 50. Весѣле вôдбулось въ якъ найкраснôмъ порядку. Члены згаданого братства зôйшли ся на призначеный часъ и въ вôдзнакахъ братскихъ вôдпровадили свого брата до шлюбу и назадъ. Потому началась гостина на котрôй всѣ весѣльнѝ гостѣ честно и весело забавлялись. При весѣльнôй забавѣ не забули нашѝ братя и о добрôмъ учинку, бо зложили жертву на нашу церковь, (котра маєсь незадовго зачати будовати) $17.60. 21-го мая вôдбулось весѣле брата Кондрата Сардиґи на котрôмъ весѣльнѝ гостѣ такожь зложили жертвы $21.10. 28-го мая вôдбулось весѣле брата Максима Оршака на котрôмъ такожь братя взяли участь. Дасть Богъ, що на нашихъ плейзахъ буде колись велика красна руска громада. При тôй способности варто згадати, що вôдъ православныхъ зъ Медисонъ, Ил., ходивъ по нашихъ плейзахъ колекторъ 7 и 8 мая задаючи ся, що колектуе на гр. кат. руску церковъ въ St. Louis, Mo. Якъ ся го хто запитае на яку церковь колектуе, то вôнъ повѣдае, на тоту що о. Чаплиньскій до неи належить. Тое подаю на пересторогу нашимъ братямъ Русинамъ на Вестахъ, абы першій лѣпшій не баламутивъ ихъ и не обдиравъ зъ центôвъ.

Членъ Союза.

Зъ Jersey City, N. J.

Якось гостина не смакувала нашому славному гостеви о. Обушкевичови. Побувши кôлька днѣвъ на бордѣ въ одного корчмара не показавъ свого носа нѣгде, хиба въ асистенціи салонистôвъ пересмикнувъ ся до церкви, если якій бизнесъ трафивъ ся. Въ асистенціи салонисты пôшовъ о. Обушкевичъ минувшого тыждня на дипо и подувъ зô своею бахташкою не знати куда.

Намъ дивно, що вы отченьку щирый голосите по ґазетахъ, що васъ рада церковна приняла за священика до Jersey City. Чогожь вы такъ въ асистенціи мусите машеровати по джерзиситскôй парафіи? Тажь тѝ вашѝ „шамбеляны", котрѝ при васъ стережуть, васъ грубо коштують, мусите добре имъ фундовати. Чи вамъ тое выплатить ся? А подруге се приносить намъ ганьбу. Тажь мы парафіяне порядиѝ люде, а не жаднѝ збуѣ. Тажь у насъ о. Пôдгорецкій ходивъ черезъ 7 рокôвъ безъ жаднои прибôчнои сторожи, и нѣколи не мавъ жадного нападу анѣ клопоту. Здае ся ваша совѣсть отченьку грызе васъ, знаете о тôмъ, що зробилисьте велику кривду не лишь о. Пôдгорецкому, але и цѣлôй джерзиситскôй парафіи, тому стережетесь навить найпорядпѣйшихъ людей. Найбезпечнѣйшимъ було-бы для васъ, здае ся, въ вашôмъ готелю на Олифантѣ, або въ старôмъ краю на вашôй фармѣ.

Щирый парафіянинъ.

З Winnipeg, Канада.

Послідні події в парохії о. Гури дали ясне сьвідоцтво о характері о. Гури. О. Гура збудував в Винипеґу на французских лотах велику церков, хотяй парохія мае три лоти, на котрих стоїть стара церков. Але се не шкодило о. Гурі збирати центи з бідного народа і будовати церков в другім місци на власности францускій. Коли се діло довершив, жаль біднязї зробилось старих громадских лотів і придумував всякі штуки, як би тоту людску працю загорнути в свої руки, відгравав всякі ролі, удавав великого прихильника народа і для безпеки, аби того пляцу не взяли „серафимці" або православні, хотів записати его на Василіян. Коли ему і ся штука не удалась, став намовляти людий до підпису навить при сповіди, потому видурив в тростісів deed, котрим хвалив ся як швець золев на ярмарку і кричав, що тепер лоти вже мої, але і на тім грубо помилив ся. Побачивши, що всї его штуки даремні, скликав мітинґ дня 23 мая і пускав тілько тих людий, котрих хотів, думаючи, що его овечки самі раби, котрі всьо зробять що їґомость скаже. Хотів вибрати тростісів, котрі би дали ему лоти, і то без жадного голосованя поставив тростісів, але і ся штука не удалась, бо найшлись чесні люде, котрі не хотіли запродати людскої праці і запротестовали проти такого вибору. На те о. Гура так розізлив ся, що злапав Михайла Гуменюловича за ковнір і викинув за двері, відтак викинув Михайла Пхаека і пр. Треба знати, що висше згадані дали по сто долярів на нову французку церков та чимало труду положили коло старої церкви. Коли люде тим, обурились, о. Гура зателефонував по поліцію. Рапорт в поліційній книзї сьвідчить так: „'Phone Cor. Stella & McGregor saying that there is big fight going on among foreigners, send police right away". Розуміесь, що зараз на місце удалось пять полісменів, котором о. Гура казав арештувати Гуменюловича. На щасте однак межи ними був рускій детектив і той вивідавшись о всім, лишив сего чесного чоловіка в спокою.

Скажіть о. Гура! Чи так вчив Христос? Чого ви напосїлись на сей кусок землї і хочете его видерти з рук народа? Скажіть, прошу, чи французка а василіяньска інкорпорація мае яку ріжницю? Як не києм то палкою. Встидайтесь отче! Чому ви, прошу, не позатикаете людям писки, котрі не сотворені річи о вас говорять. Чому? Бо вам тепер в голові громадскі лоти. Ви думали що всїх возьмете за носи, але штука неудалась, і я боюсь аби ви нескотїли виїхати на прогульку через океан, як зробив ваш попередник, Жолдак вхопивши три тисячі долярів тяжко запрацьованого гроша бідного робітника. Тепер „godzinki" сьпівае та помагае Єзуїтам будувати Польщу на Руси. Але і е защо, его имя грубими буквами буде записане в історії Канадийскої Руси. Подвизайтесь і ви дальше, ту вільний край, виклинайте і замикайте, небо перед людьми, чей вони пізнають правду, що спасеніе не в Василиянах, чей той темний робітник пізнае своїх гнобителїв.

Теодор Стефаник.

Заява.

(Надôслане зъ Jersey City).

Понеже ню-йорска казета „Правда" ч. 19. зъ дня 25-го мая надрукована „О. Пôдгорецкій далъ драпака" дальше: „знаный джерзиситскій подважникъ и столпъ воздушнои Украины", тожь мы джерзиситскѝ Русины и добрѝ парафіяне церкви св. Петра и Павла въ Jersey City, заявляемо, що нашъ о. Пôдгорецкій не втѣкъ якъ ню-йорска казета пише, але зрезиґнувавъ хотяй противъ волѣ парафіянъ, и дня 18-го мая попращавъ ся зъ нашими парафіянами, котрѝ були численно зôбранѝ въ означенôй гали и торжественно выпровадили его ажь на дипо. Що о. Пôдгорецкій бувъ знаный подвижникъ и добрый, сего вы пане редакторъ негоднѝ заперечити вашою брехнею. Подвиги о. Пôдгорецкого въ нашôй парафіи суть гôднѝ чести и пошанованя вôдъ кождого чесного и доброго чоловѣка. Єго подвиги за часъ побуту въ нашôй парафіи були отсѝ: о. Пôдгорецкій зъорґанізовавъ якъ найбôльшу парафію, зъорґанізувавъ велике сестричне брацтво св. Ольги, котре днесь числить понадъ 500 членкинь, зъорґанізовавъ якъ найкраспе велику руску школу въ нашôй парафіи и рускій хоръ, за его тяжкою працею и старанемъ побудовано прекрасну церковь. Отсе суть его подвиги въ нашôй парафіи и се есть добра память по нѣмъ. Що вы пане редакторъ були его ворогомъ вôдъ початку и ворогомъ нашои церкви се вы знаете добре. Що наша церковь есть на упадку теперь, а парафіи грозить розбите, то се заслуга вашого миротворця, а нашого славного гостя въ нашôй парафіи о. Обушкевича. Отже не о. Пôдгорецкій лишивъ по собѣ лиху память въ Джерзи Сити, але о. Обушкевичъ по своимъ кермешу въ нашôй парафіи. Та и вы, пане редакторъ лишили лиху память по собѣ коли во дни они дали „драпака" зъ Голодового салону утѣкаючи „неприятельскихъ рукъ" та полишаючи вашъ „калапъ" пôдъ барою въ салонѣ...

М. Бережнякъ К. Сандовичь, М. Келечава, Л. Пашкевичь, Л. Павелчакъ, К. Ференсъ, А. Сандовичь, Д. Ванько, И. Ференсъ, К. Кирчôвъ, И. Юричь, И. Падла, С. Ядловскій, С. Чомко, С. Калакука.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львôвъ.

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або агента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы єго адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свôй старый адресъ.

Руске Жѣноче Вѣче.

Перше руске жѣноче вѣче въ Америцѣ вôдбулось минувшои недѣлѣ пополудни въ Ческôй Будовѣ въ Ню Йорку.

Вѣче почалось досыть пôзно, бо около 4-ои годины пополудни при участи надъ 150 людей, зъ якихъ бôльшôсть становили мущины, що мали право бути також присутными на вѣчу. але безъ права голосованя. Причинами такъ малого числа присутныхъ взагалѣ а особливо жѣнокъ були бракъ агітаціи за, а велика агітація противъ вѣча и организованя жѣноцтва та несвѣд мôсть самыхъ жѣнокъ. Членкинѣ скликуючого Комітету були занадто вôдъ себе вôддаленѣ, щобы могли легко порозумѣватись и розвинути широку агітацію, мѣжь тимъ, якъ многѣ людцѣ маючѣ своѣ личнѣ интересы на оцѣ, ширили всякѣ брехнѣ (якъ примѣромъ, що пропонована организація хоче вôдобрати вôдъ Сестрицтва св. Ольги касу въ сумѣ около $2000 и т. п.), щобы лишь не допустити до якои такои организаціи.

Помимо того усего складъ присутныхъ бувъ не такій лихій, и зацѣкавленя не бракувало. Бачили мы тамъ, примѣромъ, кромѣ нюйорскихъ жѣнокъ та мущинъ представительокъ и представителѣвъ рôжныхъ напрямôвъ та партій, також людей зъ сусѣднихъ мѣстъ и мѣсточокъ а навѣть зъ дальше вôдлеглыхъ, якъ Йонкерсъ, Бломфілдъ, Гесзінґсъ, Ню аркъ, Шамокинъ, Мт. Кармелъ, Скрентонъ, Олифантъ, Елмайра, Питсбургъ. Були тамъ попы уніятскѣ и православнѣ (о. Туркевичъ, повномочникъ Пр. Об Взаимопомочи), предсѣдатель и секретарь Руского Народ. Союза, редакторы часописей, ба навить зайшли тутъ подивитись, російска журналістка п-нѣ Джанстонъ и мѣсцевый російскій конзуль.

Зборы почались молитвою, пôсля котрои ініціяторка вѣча п-на Курила предложила на предсѣдательку зборôвъ паню Е. Струтиньску зъ Олифанту, а на секретарки п-нѣ: Б. Стеткевичеву и Є. Констанкевичь, на що зôбранѣ згодились. Слѣдовало выголошене зô зрозумѣнемъ рѣчи и жаромъ привѣтного слова п. Струтиньскои, дальше рефераты: „Жѣноча орґанізація на способъ мужескихъ“ п-ны Курилôвнои, „Статутъ проектованои орґанізаціи“ реф. п-ны Констанкевичь, „Домашне выховане дѣтей“ п-нѣ Стеткевичь, и „Дôмъ для рускихъ дѣвчатъ въ Ню-Йорку“ п. Хромовскій, — всѣ старанно обробленѣ и зъ жаромъ выголошенѣ. Въ сѣй справѣ забравъ голосъ и въ довшôй промовѣ выказувавъ потребу такои институціи также о. Тимкевичь. Пôсля рефератôвъ слѣдувала звычайно коротка (задля браку часу) дискусія и приняте вôдповѣдныхъ резолюцій.*) Тутъ зазначити належить, що въ дискусіяхъ присутнѣ жѣнки брали дуже малу участь, мабуть задля новости такои рѣчи для нихъ якъ вѣче, а въ части також задля присущои жѣночому полови встыдливости.

Пôсля рефератôвъ попросивъ о голосъ о. Туркевичь и привитавъ зôбраныхъ вôдъ имени Прав. Об. Взаимопомочи; говоривъ, що Прав. Общ. мае на думцѣ засновати жѣночу орґанізацію и тому выслало его на вѣче, щобъ вôнъ провѣдавъ якъ рѣчи стоять и чи є можливôсть заложити спôльну жѣночу организацію а опôсля здавъ зъ того справоздане; вкôнци побажавъ рускому жѣночому рухови якъ найлѣпшихъ успѣхôвъ. Подôбнѣ желаня высказавъ також прибувшій тутъ въ роли приватного чоловѣка п. Ладижиньскій, на що предсѣдателька вѣча подяковала за добрѣ слова двохъ передбесѣдникôвъ и замкнула зборы. На похвалу присутныхъ и президіи вѣча треба сказати, що вѣче вôдбулась поважно та спокôйно.

Вечеромъ тогожь самого дня и у тôй самôй Будовѣ вôдбувъ ся вечерокъ, на якій зложили ся Вступне Слово п. А. Курилôвнои, три фортепяновѣ продукціи, п. Констанкевичь, два сольовѣ выступы п-нѣ Стеткевичь, два выступы мужеского сольоквартету пôдъ дириґентурою п. Хромовского и двѣ декламація п-нѣ Струтиньскои „Въ свѣтъ за очи“ Лепкого и „Каменярѣ“ Франка. Пôдчась вечерка вôдчитано також численнѣ наспѣвшѣ телеграмы. Публики на вечерокъ зôбралось бôльше якъ на вѣче. Не треба мабуть и говорити, що вечерокъ удавъ ся. Прикрасою его були зъ одного боку гра п-ны Констанкевичь, яка посѣдае незвычайный талантъ и грою своею може вдоволити навить найвыбагливѣйшу, не то руску, але навить американьску публику та декламаціи п-нѣ Струтиньскои вôдданѣ зъ такимъ зрозумѣнемъ рѣчи и зъ такимъ чутемъ, що и найбôльше строгій критикъ не вспѣвъ бы нѣчого закинути. Не менче добре выпали сольовѣ партіи п-нѣ Стеткевичь и зôбраного на скорѣ сольового квартету.

Въ часѣ вечерка п. Медвѣдь въ имени сестр. св. Ольги, вручила букеты цвѣтôвъ всѣмъ, що брали въ вечерку участь.

Трудно вымагати, щобы мала дитина мала стôлько въ собѣ силы, що чоловѣкъ дорослый. Першѣ кроки руского жѣноцтва въ Америцѣ зъ природы рѣчи мусять бути слабѣ, але они вказують, що тутешне руске жѣноцтво се не бездушна маса; оно спосôбне також до серіознои роботы и коли зросте его свѣдомôсть, зросте и его сила та вплывъ на жите наше руско-американьске.

Початокъ кождый тяжкій, отже такимъ самимъ мусѣвъ бути початокъ орґанізаціи руского жѣноцтва. Однакъ є надѣя, що спробувавши своихъ силъ, руске жѣноцтво, пôдъ проводомъ свого повного енерґіи и посвяченя комітету, до якого входять панѣ: Стеткевичь, Струтиньска, Констанкевичь и Курила, та при помочи сестрицтва св. Ольги и его дѣяльнои та енерґічнои касіерки п. Медвѣдь, возьме ся до працѣ ще горячѣйше якъ доси и въ недовгôмъ часѣ переведе въ жите ухваленѣ на першôмъ жѣночôмъ вѣчу резолюціи и пляны.

*) Такъ рефераты якъ и резолюціи сподѣемось надруковати пôзнѣйше.

Мѣжь православными.

Минувшого тыждня вôдбулась въ Клівеландѣ, О. дворôчна а заразомъ ювилейна Конвенція Православного Общества Взаимопомочи, товариства запомогового на взôръ Союза и другихъ. Конвенція почалась богослуженями въ мѣсцевôй церкви въ Недѣлю 28-го Мая, при участи архиепископа Тихона, 13 священикôвъ, и надъ 40 свѣтскихъ делеґатôвъ. Вечеромъ тогожь самого дня вôдбувъ ся вечерокъ зложеный зô спѣвôвъ, декламацій и т. п. мѣсцевыхъ дѣтей, котрый, якъ говорять, выпавъ добре.

Властива робота конвенційна почалась въ Понедѣлокъ пôдъ предсѣдательствомъ о. Арсенія зъ Мейфілдъ, Па. и продовжалась черезъ кôлька днѣвъ. Не станемо тутъ перечисляти всего, о чѣмъ раджено и що ухвалено на Конвенціи, бо не нашою рѣчею передавати справоздане Конвенціи, а ограничимось на деякихъ загальныхъ увагахъ та спостереженяхъ якими хочемо подѣлити ся зъ нашими читателями.

Бôльшôсть делеґатôвъ становили Галичане и говорили по нашому, закидаючи часъ вôдъ часу по московски. Такъ само и батюшки (майже всѣ Украинцѣ зъ роду) намагались и говорили менче або бôльше чисто по украиньски. Нарады велись спокôйно, мабуть завдяки тому, що було холодно, взглядно невелике число тихъ, що радили, и довѣрію до батюшкôвъ, яке безперечно бôльше вôдъ довѣря угорскихъ Русинôвъ до своихъ пастирôвъ, а спричинене здаесь тимъ, що задля певныхъ обставинъ въ вôдносинахъ мѣжь батюшками а парохіянами грôшь не грае такои ролѣ якъ деинде. Загалъ делеґатôвъ своею интеліґенціею та розумѣнемъ справъ загальныхъ не дуже а може и зовсѣмъ не рôжнивъ ся вôдъ загалу делегатôвъ на другѣ рускѣ Конвенціи. Та сама програма: якъ найменче платити а брати найбôльше, була и тутъ; було и те саме поводоване ся бôльше своими мѣсцевыми якъ загальными интересами. Попы також говорили тутъ незрôвнано бôльше якъ „цивілѣ“ — поява зовсѣмъ природна тамъ де попы представляють высшій а „цивілѣ“ низшій степень інтеліґенціи.

Станъ Православного Общества представляе ся пôсля справозданя якъ слѣдує: Пр. Общ. мае теперь 2357 членôвъ, около $11\frac{1}{2}$ тисяча долярôвъ въ касѣ и 77 брацтвъ, зъ того 6 жѣночихъ. За послѣднѣ 2 роки число членôвъ въ Общ. взросло о 912, а каса о 4 тисячѣ. Въ Общ. є розметъ, тому не кождого мѣсяця платять члены однаково, але еслибъ ту суму, яку кождый членъ заплативъ до касы Об. розрахувати на 24 мѣсяцѣ (2 роки) то выйшло бы, що кождый членъ плативъ пересѣчно кождого мѣсяця по $79\frac{1}{2}$ центôвъ.

Зъ важнѣйшихъ ухвалъ, якѣ принято, належить згадати отсѣ: постановлено принимати до Общ. також дѣти, газету „Свѣтъ“ збôльшити на 8 сторôнъ и выдавати половину по руски а половину по словацки, пôднести платню на „Свѣтъ“ зъ 8 на 10 центôвъ на мѣсяць, передати редакцію о. Немоловскому, платити що року на бурсы въ Клівеландѣ и Мінеаполісъ по 10 центôвъ, а на церкви вмѣсто 75 центôвъ, якъ було доси, 50 центôвъ на рôкъ. Кромѣ сего выделеговано о. Туркевича на жѣноче вѣче до Ню-Йорку зъ тымъ, щобы провѣдавъ, чи можливо враз зъ ініціяторками жѣночого вѣча засновати спôльну безпартійну руску жѣночу организацію, а если се не удасть ся, заложити свою власну православну жѣночу орґанізацію. Выбрано також комітетъ, якій мае порозумѣтись зъ другими тутешными рускими организаціями чи бы не далось злучити всѣ рускѣ организаціи разомъ въ одну спôлку або федерацію, зъ захованемъ повнои ихъ автономіи.

На Конвенціи зôбрано на бурсы $317.00 и була пôднесена гадка пôслати кондоленційный адресъ цареви зъ причины розбитя фльоты Рожественьского та просити его, щобы усунувъ се лихо, яке робить можливымъ таке соромне побите російскои фльоты и арміи а вôдъ якого стогнуть усѣ російскѣ горожане. Чи адресъ сей выслано и якій его змѣстъ намъ незвѣсно.

Православна місія въ Сполученыхъ Державахъ представляе вже нынѣ досыть поважну силу, поважный чинникъ помѣжь американьскими Русинами, якого іґноровати нѣхто не повиненъ, инакше може розчароватись якъ розчаровалась Росія въ борбѣ зъ Японцями. Они мають въ Спол. Державахъ около 30-ть попôвъ и 45-ть церквей та капличокъ, мають свого архіепископа, свою организацію церковну, мають двѣ бурсы и пôдмогу грошеву зъ Синоду. До теперь они ще не дуже сильнѣ, ба навить, можна сказати, слабшѣ якъ сего можна було надѣятись, однакъ мають всѣ данѣ до розвою, котрый пôде тамъ скорше чимъ лѣпше они пôзнають и приспособлять ся до грунту, на якôмъ працюють.

Про сю справу сподѣемось поговорити колись ширше, на теперь зазначимо хиба ще те, що о скôлько можна було пôзнати, то мѣжь православными православіе стоить на першôмъ мѣсци — народнôсть у нихъ рѣчь другорядна. Нема мѣжь ними також свѣдомыхъ Украинцѣвъ, та за те не бракъ имъ одиниць інтелігентныхъ и повныхъ самопожертвованя. Єсли порôвнувати працю и посвячене для народа загалу попôвъ православныхъ и угорскихъ, то порôвнане таке выпаде безперечно въ корысть сихъ першихъ.

Вкôнци почуваюсь до обовязку высказати на сѣмъ мѣсци мою подяку за щире приняте якого я дôзнавъ такъ зô стороны предсѣдателя о. Капанадзе, якъ и всѣхъ присутныхъ на Конвенціи.

И. Арданъ.

Война на Далекôмъ Сходѣ.

Цѣлый свѣтъ ожидавъ въ великôмъ напруженю, хто побѣдить на мори, Тоґо чи Рожественьскій? Фльота Рожественьского була бôльша, а при пôдмозѣ Французôвъ була справдѣ грôзна для Японцѣвъ, такъ що нѣхто не мôгъ бути певный, по чиѣй сторонѣ буде побѣда. Фльота Рожественьского мала ратувати военну славу Росіянъ, котра много потерпѣла въ тôй російско-японьскôй войнѣ. Росіяне побитѣ на сушѣ и на мори, послѣдну надѣю покладали на Рожественьского. Дали ему велику фльоту, дали ему свѣже войско, а вôнъ самъ також не малу придбавъ собѣ славу въ турецко російской войнѣ, коли яко комендантъ малого парохода, знищивъ величезный турецкій корабель военный. Мимо многихъ перешкодъ, доплывъ Рожественьскій щасливо ажь на теренъ военный. Певна рѣчь, що еслибы не помôчъ Франціи, вôнъ бы сего не мôгъ зробити, але скрѣпивши свои силы въ французскôй пристани Камранъ, заосмотривши свои кораблѣ въ угле и живнôсть, вôнъ бувъ страшнымъ для Япону, и тому то Японцѣ пôдняли такій крикъ проти Франціи, що она дала Рожественьскому помôчь, нарушуючи законы невтральности. Японцѣ чули, що теперь перевага по сторонѣ Рожественьского и тому довгій часъ уникали морскои битвы. Англія, союзничка Япону, затревожилась також, бо бачила силу Рожественьского и тому робила докоры Франціи, що она бере на себе вôдвѣчальнôсть, коли прийде до загального непорозумѣня. Росія а також цѣлый свѣтъ знавъ, що коли Рожественьскій побѣдить на мори, то и сухопутна армія Лѣневича набере духа, и тогдѣ война возьме иньшій оборотъ, некорисный для Япону, и Росія по такъ многихъ пораженяхъ готова выйти побѣдоносно. Однакъ всѣ тѣ надѣѣ зôйшли на нѣщо. Въ великôй морскôй битвѣ, що тревала два дни, недалеко Тсушімо на японьскôмъ мори, російска фльота понесла нечуване поражене. Цѣла фльота зôстала знищена. Головнѣ команданты адмiралы Рожественьскій и Небоґатовъ попались въ японьску неволю. Сама природа була проти Росіи, бо велика буря порозкидала російскѣ кораблѣ, черезъ що улекшила Японцямъ роботу. Побѣда Японцѣвъ є тѣмъ свѣтлѣйша, що ихъ фльота майже жаднои не понесла шкоды. Отже російска фльота на далекôмъ сходѣ майже вже не иснує, а сухопутна армія бунтує ся и вôдмавляе послуху. Однакъ мимо тыхъ побѣдъ Япону, мимо тыхъ страшныхъ стратъ въ людяхъ и военнôмъ матеріялѣ, Росія побѣдила. Пôдъ Ліаояномъ, Портомъ Артура, Мукденомъ і Тсушімо побили Японцѣ не Росію, не російскій народъ, але російске самодержавіе, що высисало послѣднѣ соки зъ бѣдного народа и промостили дорогу волѣ и освобожденю того народа. Теперь самодержавне російске правительство знищене и побите бачить свôй кôнець, а народъ російскій, що стогнавъ тôльки сто-

лѣть въ неволѣ, пôдносить теперь голову, бо наближае ся часъ, що принесе загладу самодержавію а рôвночасно свободу робучимъ масамъ. И мимо тыхъ страшныхъ поражень на поли войны, Росія выйде побѣдоносно.

Берлинъ 29. Доносять тутъ, що часть флоты Рожественьского утекла правдоподобно въ напрямѣ до Владивостока. Не всѣ російскі кораблѣ брали участь въ битвѣ. Фльота зôстала подѣлена на двѣ части, а одна зъ нихъ плыла довкола Япану. Битва ся е послѣдною фазою въ японьско-російской войнѣ и запевнила Японцямъ рѣшучу перевагу на мори.

Парижъ 29. Послѣдні депешѣ, які тутъ наспѣли, потверджують, що Росіяне понесли страшне пораженє. Росія теперь е приневолена заключити миръ, немаючи найменшихъ выглядôвъ на побѣду чи то на мори, чи на суши.

Лондонъ 29. Загально панує тутъ пересвѣдчене, що Росія залишить безвыглядну битву, и заключить миръ.

Берлинъ 29. Прибувъ тутъ японьскій князь Арисуґава, котрый мае заступати японьского цѣсаря на весѣлю нѣмецкого престолонаслѣдника. На двôрци привитавъ його нѣмецкій цѣсарь словами: Вы прибули до Берлина въ памятнôмъ дни, коли Тоґо вôднѣсъ побѣду на мори.

Російскій адміралъ, котрый зôставъ побитый въ морскôй битвѣ черезъ Японцѣвъ, называе ся Зиновій Петровичъ Рожественьскій и мае 57 лѣтъ. Мимо того, що вôнъ вже 35 лѣтъ служить въ російскôй маринарцѣ, ширшимъ кругамъ не бувъ звѣсный. Доперва коли царь именовавъ його командантомъ балтійскои фльоты, що мала йти на помôчь пôдъ Портъ Артура, зачавъ нимъ свѣтъ больше интересуватись.

Пôдчасъ російско-турецкои войны, вславивъ ся Рожественьскій великою хоробростію, наколи яко командантъ малого корабля затопивъ величезный турецкій кружлякъ опанцереный. Въ хвили, коли именовано його командантомъ фльоты, належавъ до прибôчного царского штабу.

Коли вже плывъ зô своею фльотою на поле войны, пославъ до царя депешу слѣдуючого змѣсту: „Коли вôднесу побѣду, то дамъ тобѣ знати, а коли зôстану побитый, то Тоґо дасть тобѣ знати."

Рожественьскій мае бути дуже гôдный чоловѣкъ.

Командантъ японьскои фльоты называе ся Тоґо Гейгаиро и походить зъ старинной японьской родины моряковъ. Уродивъ ся 1857 року и вôдъ молодости посвятивъ ся моряцтву. Для дальшихъ наукъ выѣхавъ за границю и три роки перебувъ въ университетѣ маринарки въ Ґрінічъ въ Англіи. 1894 року пôдчасъ китайскои войны вславивъ ся, тымъ, що знищивъ китайскій пароходъ, а самъ не понѣсъ жадной школы. Коли выбухла война зъ Росією, його именовано командантомъ японьскои фльоты. Тоґо е дуже маломовный и тому называють його въ Японіи „Мовчаливымъ". Тоґо е низького росту, мае сиваве волосе и бороду. Мае трохъ сыновъ и одну доньку.

Токіо 30. Урядово подають до вѣдомости, що адміралъ Рожественьскій, котрый хотѣвъ утѣкати на торпедовцю, попавъ въ японьску неволю. Рожественьскій е тяжко раненый. Такъ само урядово доносять, що адміральскій корабель Рожественьского „Князь Суворовъ", кораблѣ военні: „Ослабя" и „Наварінъ" и кружлякъ „Сіссой великій" зôстали затоплені, а кружлякъ „Алмазъ" зôставъ ушкодженый.

Вашінґтонъ 30. Наспѣла тутъ депеша, урядово потверджена, що всѣ російскі военні кораблѣ зôстали затоплені зъ выѣмкомъ „Орелъ" и „Николай I.", котрі зôстали здобуті. Адміралы Рожественьскій и Небоґатовъ, а правдоподобно також и Фелькерсамъ находять ся въ неволѣ. Кораблѣ здобуті на Росіянахъ находять ся вже въ японьскихъ портахъ.

Пôзнѣйші депешѣ доносять, що головна битва мѣжъ обома ворожими фльотами закôнчила ся дня 28. мая пополудни, коли останки російскои фльоты пôддали ся. Адміральскій корабель „Суворовъ" зôставъ затопленый въ суботу пополудни о год. пятôй. Адміралъ Рожественьскій, котрый бувъ на тôмъ корабли, вразъ зъ 80 офіцерами и моряками ратувавъ ся на торпедовцю „Передовикъ" однакъ спостерегли се Японцѣ и забрали всѣхъ до неволѣ.

Рожественьскій и другій російскій адміралъ, котрого имя не е подане, суть тяжко ранені.

Тоґо подае, що затопленыхъ и здобутыхъ разомъ е 22 російскі кораблѣ. Мѣжъ ними находять ся всѣ вôсѣмъ найбôльшихъ военныхъ кораблѣвъ. Два военні кораблѣ, два прибережні и оденъ торпедовецъ находять ся въ рукахъ Японцѣвъ.

Коли головна битва скôнчила ся, зачала ся погоня за утѣкаючими російскими кораблями. Найперше завважали Японцѣ російскій корабель „Адміралъ Ушаковъ". Два японьскі кораблѣ пустили ся за нимъ въ погоню и зажадали вôдъ російского капітана, щобы пôддавъ ся. А коли се не наступило, зачали Японцѣ стрѣляти, и о 6. годинѣ вечеромъ корабель затопивъ ся. Залога корабля въ числѣ 300 людей зôстала уратована.

Затоплені зôстали слѣдуючі російскі кораблѣ: „Князь Суворовъ", „Александеръ III.", „Бородіно", „Дмитрій Донській", „Адміралъ Нахімовъ", „Владиміръ", „Мономахъ", „Жемчуґъ", „АдміралъУшаковъ", оденъ опанцереный кружлякъ и два торпедовцѣ.

Японцѣ здобули: „Николай I.", „Орелъ", „Адміралъ Апраксінъ", „Сенявинъ" и торпедовець „Передовикъ".

Що до японьскихъ стратъ не знати нѣчого певного. Однакъ нѣоденъ ихъ корабель не зôставъ такъ ушкодженый, щобы вже бувъ непридатный. Що до людей, то Японцѣ стратили не бôльше, якъ 400 моряковъ.

Урядово потверджують, що кораблѣ „Ослабля", „Наварінъ" и „Сысой великій" зôстали затоплені. Не знати, що стало ся зъ кружлякомъ „Алмазъ". Разомъ стратили Росіяне 22 кораблѣ.

Петербургъ 30. Російскій кружлякъ „Алмазъ" щасливо уйшовъ японьской погонѣ и прибувъ до Владивостока. Капітанъ того корабля пославъ першу звѣстку зъ російского жерела, до Петербурга. Доносить про страшный погромъ Рожественьского и каже, що бачивъ, якъ потапавъ „Князь Суворовъ". Рôвночасно зазначує, що адміралъ Рожественьскій е раненый.

Мимо того, що Рожественьскій зôставъ побитый, російска военна партія нѣчого не хоче чути про миръ. Царь мае указомъ поликати на нараду „Земскій Соборъ" котрый мае рѣшити, чи войну вести дальше, чи нѣ. Въ сей спосôбъ хоче російске самодержавне правительство звалити зъ себе вôдвѣчальнôсть за неповодженя военні.

Петербургъ 30. Якъ доси звѣсно, кружлякъ „Алмазъ" е одинокій російскій корабель, що щасливо утѣкъ до Владивостока.

Вашінґтонъ 30. Американьскій консуль зъ Шанґаю доносить, що російскій панцирный кружлякъ „Смоленськъ" утѣкъ до Восунґъ, недалеко Шанґаю.

Токіо 30. Тоґо вôднѣсъ надъ Росіянами побѣду самъ майже нѣчого не стративши. Ушкодженя на деякихъ его кораблях суть незначні. Страты въ людяхъ еще необчислені, але також не суть великі.

Знатоки военні критикують адмірала Рожественьского, що вôнъ такъ легкодушно поступивъ, анѣ не выславъ своихъ легкихъ кораблѣвъ черезъ пôвнôчну морску дорогу, анѣ не завôзвавъ владивостоцкои фльоты до участи въ битвѣ. Также уформоване його фльоты было дуже нужденне. Адміралови Небоґатову закидують трусливôсть, що пôддавъ ся Японцямъ безъ борбы.

Въ суботу рано прибула фльота Рожественьского до острова Квельпартъ а вôдтакъ вôдплинула дальше, въ напрямѣ до островôвъ Тсу. Докладно не звѣсно, зъ кôлько кораблѣвъ складала ся его фльота. Крôмъ кораблѣвъ военныхъ и опанцереныхъ кружляковъ, мавъ значне число малыхъ кружляковъ и транспортовыхъ кораблѣвъ.

Позиція Тоґа була знаменита. Вже вôдъ тыжнѣвъ тримавъ ся зô своею фльотою недалеко островôвъ Тсу и нѣкъ не хотѣвъ опустити тои позиціи. Середину позиціи занявъ вôнъ зô своими военными кораблями и Камімура зô своими кружляками. Першій атакъ на російску фльоту выконавъ контр-адміралъ Кашаока зъ малыми кружляками и фльотою торпедовцѣвъ. Пôсля першого атаку вôдплывъ Камімура зô своеи позиціи, окруживъ російску фльоту и замкнувъ еѣ дорогу зъ полудня. Коли Рожественьскій хотѣвъ утѣкати въ пôвнôчно-всхôднôмъ напрямѣ, заатакувавъ його Тоґо. Въ ночи зъ суботы на недѣлю выконали Японцѣ кôлька атакôвъ торпедовцями, а въ недѣлю рано розпочала ся битва на ново. Тоґо напиравъ Росіянъ до побережа Кореи.

Парижъ 30. Розôйшла ся тутъ поголоска, що японьскій посолъ зажадавъ вôдъ французского правительства 500 міліонôвъ франкôвъ, яко вôдшкодоване за се, що Франція зломила невтральнôсть и позволила Рожественьскому перебувати въ французскихъ пристаняхъ.

Вашінґтонъ 31. За позволенемъ мікада, пославъ адм. Небоґатовъ, котрый находить ся въ японьскôй неволи, звѣтъ зъ битвы морскои, якъ також листу убитыхъ, полоненыхъ и раненыхъ Росіянъ, до Петербурга. Також выпущено на волю всѣхъ російскихъ офіцирôвъ, котрі пôддали ся зъ кораблями, взявши впередъ вôдъ нихъ слово чести, що не будуть брати участи въ теперѣшнôй войнѣ.

Рожественьскій зôставъ раненый въ голову, такъ, що потрѣбна е операція. Его житю не грозить небеспеченьство. Вôнъ находить ся въ шпиталю Сасебо.

Загальна страта Японцѣвъ, якъ дотеперь обчислено, выносить: три торпедовцѣ затоплені, трохъ офіцирôвъ убитыхъ, а 200 моряковъ убитыхъ и раненыхъ.

Парижъ 31. Доносять тутъ, що закиды роблені адм. Небоґатови, що вôнъ показавъ ся трусомъ, суть несправедливі. Небоґатовъ мусѣвъ пôддати ся, позакъ войско на его корабляхъ збунтовало ся и позвязано всѣхъ офіцирôвъ, домагаючись пôддания ся.

Петербургъ 31. Въ Царскôмъ Селѣ вôдбувають ся конференціи, котрі мають рѣшити, чи войну дальше вести чи нѣ, и чи вводити волю народа, и поликати народныхъ заступникôвъ.

Царь поликавъ нынѣ рано всѣхъ членôвъ царскои родины, щобы вôдъ нихъ почути, яка е ихъ гадка про теперѣшню ситуацію.

Пополудни поликавъ царь Алексеіва и всѣхъ міністрôвъ на надзвычайне засѣдане. Всѣ міністри, крôмъ міністра войны и маринарки були за закôнченемъ войны и заключенемъ мира. Що до вôдшкодования военного, котре Росія мусѣла бы заплатити Японіи на случай мира, то на се достане Росія позычку вôдъ котрои небудь державы. На случай если-бы Росія хотѣла дальше вести войну, то на ту цѣль жадна держава не позычить еѣ грошей.

Въ Петербурзѣ побоюють ся заворушень и тому стягнено тутъ значну силу войска.

Лондонъ 31. Коли розôйшла ся вѣсть про пораженє Рожественьского, заговорила цѣла Европа, що треба заключити миръ. Чи однакъ Росія заключить миръ, не знати, бо военна партія въ Росіи зовсѣмъ не стратила силы.

Чікаґо 31. Доносять тутъ зъ поля войны, що Ліневичъ телеґрафувавъ цареви, що вѣсть про пораженє Рожественьского розôйшла ся по цѣлôй арміи манджурскôй и въ наслѣдокъ того войско цѣлкомъ вôтверто бунтує ся. Середъ такихъ обставинъ не можливо вести дальше войну. Въ такôмъ положеню якъ теперь, Росія еще нѣколи не була.

Цѣла Росія стратила голову. Розходять ся поголоски, що царь хоче уступити зъ престола. Загально ожидають поликаня національныхъ зборôвъ. Нынѣ въ ноча вôдбула ся конференція, въ котрôй взяли участь великі князѣ, всѣ міністры, старші ґенералы и адміралы.

Петербургъ 31. Доносять тутъ зъ поля битвы въ Манджуріи, що Японцѣ зъ великимъ поспѣхомъ укрѣпляють свои позиціи въ дистриктѣ Ампумінъ. Кождои хвилѣ ожидають рѣшаючои битвы.

Токіо 1-го червня. Число російскихъ моряковъ, котрі пôдчасъ морскои битвы достали ся до японьскои неволѣ, выносить 4000, мѣжъ тымъ 100 офіцирôвъ. Російскі кораблѣ „Орелъ" и „Царь Николай", котрі попали ся въ руки Японцѣвъ, суть майже зовсѣмъ неушкоджені. Японцѣ взяли ихъ до службы.

Токіо 1. Пôсля загальныхъ обчислень, страты Росіянъ въ послѣднôй морскôй битвѣ выносять 7 до 9 тысячь убитыхъ и раненыхъ и около 4 тысячь полоненыхъ. Японцѣ стратили 800 моряковъ. 3800 російскихъ полоненыхъ жовнѣрôвъ вже притранспортовано до Японіи.

Майже цѣла фльота Рожественьского и Тоґа брала участь въ морскôй битвѣ, а поле битвы було дуже просторе. Першого дня було досыть мрачно, такъ що на пять миль нѣчого не можна було видѣти.

Вѣсть, мовбы адм. Енквістъ находивъ ся въ японьскôй неволѣ, е неправдива.

Адміралъ Фелькерсамъ, якъ доносять, згинувъ першого дня битвы на корабли „Ослабя", поціленый японьскою кулею.

Битву морску розпочали Росіяне, а корабель „Князь Суворовъ" давъ першій выстрѣлъ. По выстрѣлѣ хотѣвъ звернути ся, але въ тôй хвили японьскій корабель „Мікаса" зачавъ стрѣляти. Въ сей спосôбъ розпочала ся велика битва. Російскі кораблѣ збили ся въ купу и розпочали страшный огонь. По короткôй битвѣ корабель „Адміралъ Ушаковъ" зачавъ горѣти и мусѣвъ опустити боеву лінію. Опôсля зôстали ушкоджені кораблѣ „Бородіно" и „Камчатка" и оба они майже разомъ пôйшли пôдъ воду о годинѣ пôвъ до шестои въ суботу вечеромъ.

Берлинъ 1. Великій князь Володиміръ, котрый мавъ взяти участь въ весѣлю нѣмецкого престолонаслѣдника, не поѣде до Берлина зъ страху, щобъ російскі революціонеры не выконали заговору на его житє, пôдчасъ подорожѣ.

Вѣдень 2. Цѣсарь Францъ Йосифъ I., цѣсарь Вільгельмъ, король Едвардъ, король Вікторъ Емануилъ и президентъ Любетъ пôслали цареви кондоленціи, зъ нагоды розгрому фльоты Рожественьского.

Мѣсто реформъ — комісіи.

Майже щоденно доносять телеграмы, що російске правительство установляе щоразъ то нові комісіи, котрі мають розглянути потребы народа въ рôжныхъ напрямахъ, а котрі властиво нѣчь не роблять, лишь зволѣкають зъ дня на день надане загальныхъ реформъ, загальнои свободы.

Щоразъ яснѣйше показує ся, що російске правительство по просто кпить собѣ зъ домаганъ народа.

Народъ домагае ся свобôдно выбраныхъ заступникôвъ народа, а російске правительство каже: добре, мы ту справу розглянемо и установляе комісію пôдъ предсѣдательствомъ Булиґіна.

Вся російска інтеліґенція домагае ся свободы пресы; правительство установляе комісію пôдъ предсѣдательствомъ Кобека.

Безустанні заворушеня робôтникôвъ, страйки и т. д. стремлять до урегулованя робôтничого питаня. Правительство установляе комісію Коковцева.

Страшна нужда и упадокъ державнои господарки вказують на потребу державного убезпеченя робôтникôвъ, отже и комісія Тімірязева.

На пôвъ заголоджені хлѣборобы домагають ся порѣшения аґрарного питаня, отже и комісія Горемикина.

Народъ домагае ся новыхъ реформъ на поли податкового обтяженя, котре е несправедливо розложене помѣжъ найбѣднѣйші верствы народа. Отже и комісія Кушнера.

Школа також потребує реформы, и те мае розслѣдити комісія Псвольского.

И т. д. безъ кôнця. Лишь самі комісіи, а поправы теперѣшного ладу нема, бо хочь комісіи и знайдуть средства зарадчі, то що зъ того, коли кліка, що окружила престолъ царскій, не допускае до ихъ введеня.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель { КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь { С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ { АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель............С. Митренко OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря ....Йос. Кульчицкій BALTIMORE, M. D.
Заст. касіера ....А, Янковичъ MC ADOO, PA.

Радни:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
К. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока................Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ..........Terryville, Conn.

Ихъ заступники:

Ив. Сенько..................Jessup, Pa.
Ив. Посипанко..............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій...........Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій...............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій.........McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ.................Mt. Carmel, Pa.

Головный организаторъ:

о. Н. Подгорецкій.........South Fork, Pa

Вôдозва.

До всѣхъ головныхъ Урядниковъ и Выдѣловыхъ Рускаго Народного Союза въ Америцѣ.

Дня 26 и 27 Юнія б. р. вôдбуде ся рôчна Конвенція Урядниковъ и Выдѣловыхъ Р. Нар. Союза въ McKeesport, Pa. въ церковнôй гали, на котру упрашаемо всѣхъ головныхъ урядниковъ и выдѣловыхъ. Котрый зъ ПП. Урядниковъ або Выдѣловыхъ не мôгъ бы прибути, нехай дасть про се знати до головного предсѣдателя.

Програма:

1) Дня 26-го о годинѣ 8. рано Служба Божа и парастасъ за усопшихъ членôвъ.
2) О год. 10 ôй точно отворене Конвенціи.
3) Прочитане протоколу зъ послѣдноѝ головнои Конвенціи.
4) Справоздане предсѣдателя.
5) Справоздане секретаря.
6) Справоздане касіера.
7) Справоздане контрольнои комісіи.
8) Внесеня и ухвалы.
9) Замкнене Конвенціи.

До дѣлъ мають право тôлько всѣ урядники, контрольна комісія и выдѣловы.

За выдѣлъ:
К. Кирчôвъ, предс.
С. Ядловскій, секр.
Ал. Шаршонь, касіеръ

Ч. 570. **КВІТЪ** $50.00

на пятьдесять доларôвъ, котрй п. Феврона Болещакъ отримала яко надзвычайну запомогу для удержаня родины зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

St. Louis, Mo., April 30, 1905.

Феврона Болещакъ.
Свѣдки { Алекс. Валевскій, Михаилъ Ридзикъ.
А. Серинякъ, предсѣдатель, Григорій Копча, секретарь.

Рухъ въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БАЖНЕ!

Братя Русины въ Monessen, Pa. и околици, даємо вамъ до загальнои вѣдомости, що братство св. Йоана Крестителя въ Monessen, Pa., вôд. Р. Н. С. 62, буде принимати въ мѣсяцю Юнію и Юлію новыхъ членôвъ безъ вступного. Отже, дорогй братя Русины, не тратьте доброи спобôдности, але приступайте до братства, бо маєте добру нагоду и такъ само и до Р. Н. Союза, у котрôмъ забезпечите себе и свои родины.

Данійлъ Федорчакъ, секретарь.

БРАТСТВО

св. Йоана Крест. устроює БАЛЬ на 10-го Юнія с. р. пôдъ числомъ 209 Ferry Str., Newark, N. J. Початокъ о годинѣ 6-ой вечеръ. Вступъ 25 цнт. вôдъ особы. Музыка добра, руска, може заграти рôдну руску нуту, польску, анѣльску и т. д. За порядокъ и за учтиве принятє ручить бальовый Комітетъ. На тôй баль запрошуємо всѣхъ честныхъ братôвъ и сестры.

Федоръ Олѣйникъ, предс.,
Николай Кухта, секретарь,
472 Market Str.

БРАТСТВО

Св. Отця Николая въ Питсбургу ухвалило на рôчнôмъ мітинѣу, що члены плейзовй, котрй не можуть бути на мітинѣу, мають присылати мѣсячно до головного предсѣдателя нашого Братства на адресу:

N. Stefanovich,
619 Carson Str., SS. Pitsburg, Pa.,

М. Дмитрôвъ, секр. „Союза".

БРАТСТВО

усп. Пр. Дѣвы Маріи въ Кросъ Форкъ, Па., вôддѣлъ Р. Н. Союза 88, буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцю Червню за половину вступного до Братства а до Союза пôсля статутôвъ. Запрашаємо всѣхъ Русинôвъ на Кроссъ Форкъ, котрй еще не належите до Братства и Р. Н. Союза, щобысьте вступали до Братства и Р. Н. Союза, бо незнаєте, що васъ чекаѣ смерть чи калѣцтво.

Стефанъ Кѣнь,
секретарь Братства и Р. Н. С.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

1) Отсимъ повѣдомляю всѣхъ членôвъ братства Св. Отця Николая въ Pittsburg, Pa., що кождый членъ має ся явити на мітинѣъ дня 11. юнія 1905, понеже є дуже важна справа, яку має ся на тôмъ мітинѣу полагодити. Тй члены, котрй платять больше якъ $1.50 за тикетъ необовязанй прийти, хиба що сами схотять.

2) Повѣдомляю тыхъ членôвъ Бр. св. О. Николая, котрй еще не мають грамотъ зъ „Р. Н. Союза", щобы сейчасъ прислали свою Декларацію на адресъ: Rev. N. Stefanovich, 619 Carson Str., SS. Pitsburg, Pa.

3) Кождый членъ Бр. св. О. Н. повиненъ точно платити своє мѣсячне, бо котрый членъ незаплатить, за три мѣсяцѣ, той буде зъ Брацтва вымазаный и зъ Р. Н. Союза, а не такъ якъ до того часу, що кôлькохъ членôвъ по пятôмъ мѣсяцю приносили мѣсячне. Прошу на тоє уважати, бо не можна мѣсячне по пятохъ мѣсяцяхъ принимати.

Н. Войтовичь, предс.

ЧИТАЙТЕ, БО ВАЖНЕ!

Братство Успенія Пресв. Богородицѣ въ Алеґени, Па. вôддѣлъ 56 Р. Н. Союза повѣдомляє всѣхъ своихъ членôвъ, що поврôчный мітинѣъ вôдбуде ся дня 11-ого Юнія. Кождый членъ має явити ся въ гали точно о годинѣ 1-ой по полудни пôдъ карою 50 цнт., а водтакъ буде ся здавати рахунки розходу и приходу зъ минулого пôвъ року, буде ся радити о дуже важныхъ справахъ, якй кождого члена будуть интересовати. Такожь буде ся приймувати новыхъ членôвъ за половину вступного, тожь братя прийдѣть а мы васъ радо приймемо. Не зволѣкайте, бо часъ вже перестати по чужихъ порогахъ волочитись а пора намъ злучитись въ правдиву руску орґанізацію т. є. „Союзъ", бо нема силы надъ злуку й єдность.

Урядъ братскій.

БРАТСТВО

Св. Петра и Павла въ Фредериктавнѣ, Па. вôддѣлъ 6 Руского Нар. Союза взыває всѣхъ своихъ членôвъ, щобы кождый явивъ ся на поврôчный мітинѣъ дня 18. Юнія и выровнавъ свôй довгъ. Хто не прийде на мітинѣъ, буде караный пôсля статутôвъ.

Василь Молнарь, секр.

РÔЧНЫЙ МІТИНЃЪ

братства св. О. Николая, вôддѣлъ Р. Н. Союза 37, въ Chisholm, Minn., вôдбуде ся въ домѣ п. Лукача Феспика дня 24 Юнія, 1905. На тôмъ мітинѣу вôдбуде ся рôчный обрахунокъ братскои касы, будемо выбирати новый урядъ, ухвалювати новй справы и принимати новыхъ членôвъ безъ вступного. Просимо, щобы кождый членъ братства не тôлько самъ прийшовъ на сей мітинѣъ, але еще щобы кождый припровадивъ собою бодай одного свого приятеля, що еще не належить до братства. Коли буде бôльше членôвъ въ нашôмъ братствѣ то будемо могли старати ся о свою церковь и свого священика, а такъ якъ теперь коли мы не зъорганизованй, не тримаємо ся разомъ, то навить на великодну споввѣдь не можемо священика достати. Тому приступайте братя Русины до насъ, горнѣть ся до купы, нехай не буде анѣ одного мѣжъ нами хто не належавъ бы до нашого братства.

Федоръ Смольницкій.

В ТОВАРИСТВІ

Запорожскої Січи і в відділі 117 Р. Н. Союза в Ню Йорку відбудуть ся вибори нового Комітету в Суботу дня 17-го Червня і буде ся принимати нових членів до товариства без вступного, а до Союза після статутів.

Білобрам, секретарь.

Великій Баль

на дохôдъ рускои церкви св. Йоана Хрестителя въ Монесенъ, Па. вôдбуде ся 24-го Юнія въ Италіянськôй Гали на третôй улици. Початокъ о 2-ôй годинѣ пополудни. Вступъ для мущинъ 50 цт., а для женщинъ 25 цт. На тôй баль запрашаємо всѣхъ Русинôвъ якъ найсердечнѣйше, щобы прийшли до насъ и вразъ зъ нами забавили ся. Музыка буде добра, такожь и перекуска; напитки: пиво, сафть и иншй крôмѣ виски.

Комітетъ Церковный:
А. Горощакъ, предсѣдатель,
Д. Федорчакъ, секретарь.

Руска Читальня

в Carnegie, Pa.
устроює 10-го Червня 1905 в Славяньскій Гали на Second Ave.

ВЕЧЕРОК

з представленями, спьівами і деклямациями під режисерством п. Т. Каськова, дякоучителя в Карнеґі.

ПОРЯДОК ВЕЧЕРКА.

1. Спів шкільних дітий.
2. Деклямация „Утоплена" .... п. Марія Каськів.
3. Розмова Поляка з Русином пп. М. Ґавроньский і І. Колодій.
4. Деклямация „Мово рідна" .... школярка А. Турко.
5. Представлене „Не жартуй з серцем .... Марія і Теодозий Каськів.
6. Деклямация „Тополя" ...... п. З. Ґовда.
7. Представлене „Сатана в бочці" комедия в одним акті. Особи: Хома, селянин.........І. Біліньский, Феська, єго жена.....М. Куземка, Василь, мірошник..А. Брандебура, Медовий, кум Хоми.......І. Турула.
8. Спів шкільних дітий.

Вечерок розпічне ся точно о 8-ій годині вечером. Вступ від особи на перше місце 50 цт., на друге 35 цт., перон і галерия 25 цт. Запрашаємо всіх чесних Русинів і Русинок з Карнеґі і з околиці явити ся на той Вечерок, бо побачите, що і Русини в Карнеґі пішли вперед з просвітою а особливо молодіж. Тикети мож буде купити в руских сторах і при касі. Весь дохід на руску церков в Карнеґі, Па. КОМІТЕТ.

Баль!

Повідомляє ся всіх Русинів зі Syracuse, N. Y. і околиці, що баль на дохід рускої церкви в Сиракюз відбуде ся вже 12-го червня б. р. в лат. Зелений Понеділок при улици cor. W. Fayette Str. & S. Geddes, P. O' Day's Hall. Кому лежить добро нашої убогої церковці на серци, той не відкаже ся від участи на тім балю. За добру забаву ручить КОМІТЕТ.

Подяка.

Рада Церковна въ Desloge, Mo. складає сердечну подяку тымъ милосернымъ и добродушнымъ офѣрводавцямъ, котрй пожертвовали на нашу маючу ся будовати гр. кат. руску церковь, та причинили ся щирыми своими датками до воздвигненя храму Божого, тутъ въ глухôмъ закутку на далекихъ Вестахъ. До сего часу прислали слѣдуючй: панѣ Марія Борковска изъ Ware, Mass. $4.00, о. Ѳ. Обушкевичъ $2.00, о. Йос. Чаплиньскій $10.00, Александеръ Валевскій изъ St. Louis, Mo. $3.00, братство Союза число 33 изъ Northampton, Pa. $15.00, Алексѣй Шаршонь изъ Shamokin, Pa. $1.00. Всѣмъ жертводателямъ най Господь заплатить тисячь-кратно и най подасть имъ благословеніе свое. Дай Боже щобы ще много знайшло ся такихъ жертводателѣвъ, и щобы допомогли намъ въ тôмъ святôмъ дѣлѣ воздвигнути храмъ Божій на далекихъ Вестахъ, на славу руского народу а Богу на честь.

Всѣмъ жертводателямъ сердечне Бôгъ заплать.

Вôдъ комітету Рады Церковнои въ Desloge, Mo.

Збирайте грошѣ НА РУСКУ БУРСУ

въ Йонкерсъ, Н. Й.
и вôдсилайте до:
Rev. Paul Tymkievich,
69 Linden St., Yonkers, NY.
Чеки и мониордеры выписуйте на имя касіера:
John Glowa, treas. R. N. F.

Потреба

бучера 18—20 лѣтного, котрый знає писати, добре рахувати и потроха по анѣлицки говорити. Стале мѣсце. Адресувати: К. Кирчôвъ, 140 Essex str., Jersey City, N. J.

Где єсть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошеня напередъ.

Вôдозва.

Симъ извѣщаю всѣхъ кого интересуе, що выйшла зъ друку и вже оправлена давно заповѣджена книжка

„Духовныи пѣсни".

Книжка мѣстить въ собѣ 201 россійскихъ и 50 украиньскихъ пѣсней. Книжка єя оправлена въ скôряной мягкôй оправѣ, можна ей носити въ кишени. Цѣна одной книжки зъ почтою $1.00. Зъ тою справою прошу звертатись по адресу:

Rev. J. Kolesnikoff,
517 Broadway, Scranton, Pa.

Допись.

Зъ Трой, Н. Й.

Оденъ зъ Русинôвъ М. Р., якій давнѣйше бувъ униятомъ и належавъ до униятскои парафіи въ Трою, перенѣсъ ся до К. и купивъ собѣ тамъ дôмъ та перейшовъ на православіе. Недавно тому въ присутности одного унията и другихъ людей говоривъ, що церковь въ его родиннôмъ селѣ Климковцѣ замѣнять на „маштальню", бо вôнъ вже перейшовъ на православіе. Не знати чому тутъ дивовати ся глупотѣ, чи фанатизмови та зарозумѣлости згаданого чоловѣка. Черезъ те що згаданый М. Р. ставъ православнымъ ще свѣтъ не перевернувъ ся, але иде дальше своимъ порядкомъ, а люде въ его краю церкви не перемѣняють на „маштальнѣ", але дбають с свои храмы божй. Такъ примѣромъ, будують въ краю церковь въ Кривôй и Радоцинѣ а выбудовали въ Конечнôй и т. д. Проте що якаесь церковь другои вѣры якъ тота до якои М. Р. теперь належить, ще не выходить, щобы зъ неѣ наемъвались.

Ив. Поповичъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Червень.

8	Ч.	Вознесеніе Господне, Карпа
9	П.	Терапонта
10	С.	Никиты еп.
11	Н.	7. Св. Отцѣвъ, Теодозія муч.
12	П.	Изакія
13	В.	Ермія
14	С.	Юстина

— ПОТРЕБА 50 майнерôвъ до мягкого угля въ Embreeville, Tenn. Роблять день и нôчь, платня 10 до 12 и пôвъ центôвъ на годину. Єслибъ якй люде не мали другои роботы и хотѣли туда пôти, нехай впередъ пишуть на адресу: Dr. N. J. Ardan, Box 231, Embreeville, Tenn. та запевнились, що достануть роботу. Страйку тамъ нема, тикетъ зô Скрентонъ коштує мабуть 15 до 20 доларôвъ. Невдовзѣ недалеко Embreeville, має компанія побудовати трачѣ буде потрѣбувати 300 робôтниковъ.

— РУСИНЫ! Єсли у кого въ васъ родить ся дитина, уважайте, щобы вы самй або лѣкарь або бабка яка була при родинахъ дали про се знати до Board of Health, або иншого уряду, котрый веде метрики роджених. Єсли не припильнуете сего могуть васъ за се покарати грôшми або арештомъ.

— НОВЕ руске братство заложилось въ Holyoke, Mass., и вступило до Союза. Наразѣ вписалось до сего братства 14 членôвъ. Честь и слава имъ!

— ПÔСЛЯ телеграмъ зъ Сеґону, аґітаторъ Онимо, котрый подає, що вôнъ є выланцемъ Будды, напавъ на чолѣ 40 своихъ приклонникôвъ узброеныхъ въ списы и шаблѣ на село, положене въ густôмъ лѣсѣ беля Енкоа. Прийшло до кровавои борбы зъ жовнѣрами французкими. Французскій полковникъ раненый, зъ жовнѣрôвъ оденъ убитый, 2 раненй. Зпомѣжъ напасникôвъ 16 убитыхъ, 10 раненыхъ, а решта попала въ полонъ. Онимо, якого уважано зъ початку за погибшого, а якій бувъ лише легко раненый, доставъ ся въ ночи въ руки вояковъ міліціи. Вôнъ оповѣдає, що одержавъ вôдъ Будды місію лѣчити хорыхъ и увôльнити край вôдъ теперѣшного панованя.

— ДОМІНІКЪ Стельтоні зъ Пітстонъ, Па. опустивъ передъ кôлькома днями мѣсто, зô страху передъ погрозами, якй одержавъ вôдъ „товариства чорнои руки", котре грозило ему смертію, если на означенôмъ мѣсци на кладовищу не зложить 800 доларôвъ Стельтоні одержавъ бувъ два такй листы зъ погрозами, а боячись нещастя и не хотячи наражати себе матеріяльно, волѣвъ вынести ся зъ мѣста.

— ЯКЪ „петербурска аґенція телеґр." доносить, що стверджено урядово въ мѣсяци цвѣтни въ Купкахъ, Апабадѣ и Царицинѣ знова случаѣ смерти на холеру. Пôдприняте рôжнй средства охоронни, щобы та пошесть не розширила ся. Именно лѣкарѣ, духовнй и учителѣ мають держати выклады для населеня про холеру и борбу зъ нею. Правительство вызначило 200.000 рублѣвъ на охоронни средства противъ холеры. Заложено 59 стацій санітарныхъ на шляхахъ Волга-Донъ та выслано 36 лѣкарѣвъ зъ 50 помôчниками до Кавказу.

— ВЪ однôмъ селѣ въ Ярославщины, въ Галичинѣ, де бувъ жидовскій склепъ, заложивъ селянинъ крамницю. Жидови помагае въ такôмъ разѣ кагалъ побивати конкурента. Почала ся борба. Жидъ маючи помôчь зъ кагалу, знижувъ цѣны товарôвъ понизше дѣйснои вартости. Єго противникъ крамарь не мôгъ сего зробити, але взявъ ся на спосôбъ. Черезъ своихъ кревныхъ и

своякôвъ выкупувавъ товары по знижениj цѣнѣ у жида и продававъ ихъ по тôлько саме въ своjѣ крамници. По кôлькохъ тыжняхъ жидъ дôзнавъ ся про се, а що єго кредитъ въ кагалѣ скôнчивъ ся, пôзнавъ, що годѣ єму тамъ выдержати и нишкомъ вибравъ ся зъ помѣжь мудрыхъ „ґоєвъ". Крамаръ селянинъ має теперь въ тôмъ селѣ три свои крамницѣ.

— ЛИШЬ мало хто знає, що россійскій письменникъ Ґоркій передъ двайцяти роками співавъ теноромъ яко „фаховый" співакъ... На дѣлѣ такъ було, бо самъ Ґоркій оповѣдає про се въ своихъ „Споминахъ", и мы мусимо єму вѣрити. Тодѣ вôнъ познакомивъ ся близше зъ россійскимъ співакомъ Халяпиномъ, котрый пôзнѣйше здобувъ собѣ европейску славу, але въ тôмъ часѣ бувъ разомъ зъ Ґоркимъ корабельнымъ помôчникомъ. Коли 20 лѣтъ тому назадъ, оба старали ся о становище хориста въ театрѣ, Халапінови вôдмовили, пôдчасъ коли Ґоркого дирекція приняла безъ надумы. Якъ звѣсно, пôзнѣйше Ґоркій ставъ пекарскимъ челядникомъ, и тодѣ співъ, якъ оповѣдає авторъ „Споминôвъ", бувъ одинокою розрадою въ єго журбѣ. Але и тутъ судьба не довго була ласкава. На своимъ пôзнѣйшôмъ становищи зелѣзничого будника, Ґоркій вылѣзъ пôдчасъ бурѣ на дахъ якоись пôтчины, коли наразъ надлецѣло сильный вихоръ, котрый вôрвавъ дахъ разомъ зъ чоловѣкомъ. Ґоркого кинуло далеко вôдъ єго оселѣ и тамъ вôнъ перележавъ безъ памяти цѣлу нôчь. Наслѣдкомъ тои пригоды вывязала ся тяжка недуга, зъ котрои вôнъ вправдѣ незабаромъ пôдвѣвъ ся, але єго голосъ, одинока розрада въ сумныхъ хвиляхъ, пропавъ разъ на все.

— НЕДОСТАЧА лѣкарѣвъ въ Росіи дає ся теперь сильно вôдчувати, якъ пишуть россійскі дневники. До вôйсковои службы на поле войны покликано навѣть спеціялістôвъ вôдъ дѣточихъ недугъ и акушерôвъ. Кулявй лѣкарѣ на дармо рекламували; всѣхъ безъ розбору встромили у вôйсковый мундуръ. Всежь таки доходять зъ Манджуріи новй накликуваня о лѣкарôвъ. Доси по кождôй бôльшôй стрѣчѣ зъ неприятелемъ, каждый вôйсковый лѣкарь мусѣвъ подати першу помôчь бодай 600 раненымъ. Зъ лѣкарского персоналу майже каждый, що „попрацювавъ" тамъ одень рôкъ, ставъ хорымъ чоловѣкомъ, зъ розбитыми нервами, ледви спосôбнымъ сповняти дальше лѣкарскй обовязки. Тому начальнй команданты домагають ся заедно новыхъ лѣкарскихъ „резервъ". Заходы правительства стягнути до Росіи лѣкарѣвъ зъ Нѣмеччины та Австріи, поки що не увѣнчали ся значнѣйшимъ успѣхомъ.

Жѣночій Параґрафъ.

Мои люде добрй, милй,
Прошу будьте терпеливй —
Свою бѣду скажу вамъ.
Було воно якось въ маю,
Но напевно самъ не знаю,
Але досыть що було.
Приѣхавъ я до Канады,
Набравъ охоты, принады
Особливо до жѣнокъ.
Моя жѣнка правда, мила
И весела, чорнобрива —
Менѣ чужа запахла.
Ось я собѣ хлопецъ жвавый —
(Лихо знало того право,
Що въ Канадѣ баба верхъ!)
Все по мѣстѣ проходжавъ ся,
Въ милй личка придивлявъ ся —
Дѣвки рускй зъ рожѣ цвѣтъ.
Душа моя стрепотала
Мало грудей не прорвала,
Такй милй якъ весна.
Весело ся усмѣхають,
Мило въ очи проглядають,
„Аръ ю мерідъ?" питають.
Що за „мерідъ"?—я не знаю.
„Чи ты" кажуть „жѣнку маєшъ?"
Ведемъ мову по руски.
Що зробити — я гадаю —
Скажу лѣпше, що не маю,
Що вже буде, то буде.
Чорна хвиля нечувана,
Моя баба засапана
Просто суне до мене.
Якъ розсявить свою губу:
Паль кулакомъ мене въ зубы,
Ажь назадъ ся я подавъ.
Наробила шуму, крику,
Що й заглушилабъ музыку,
А я драла у ноги.
А якъ пригнала до хаты,
Навить страшно вже й сказати:
Чуперъ менѣ змикала.
Ахъ нещасна моя доле,
непускає мя нѣколи
Анѣ въ вôкно глянути.
Кричить, плаче, проклинає,
На фарму мя выганяє:
„Въ мѣстѣ" каже „не будешь".
Якось злость ѣ попустила,
А я кажу: „любю мила,
Ну вже ѣдьмо на фарму".
Ставъ робити я завзято,
Вже й на фармѣ поклавъ хату
И корову си купивъ.
Лихо не спить а гуляє,
Чи то лихій пôдсуває —
У сусѣда жѣнка разъ!
Коли зô мновь си здыбає
Такъ миленько розмовляє,
Ну хоть напий ся воды.
Въ вечѣръ иде за товаромъ,
Моє око горить жаромъ
Де вона ся вбертає.
Щожь я зроблю? такъ гадаю,
Рôжнй пляны укладаю —
Якось воно вже буде.
Якъ разъ здыбавъ стару кварту,
Зъ неѣ зробивъ тарахавку,
Та нужь гайда собѣ въ лѣсъ.
Чую, жѣнки кличуть: „бычью",
Я помалу въ кварту звоню
Та якъ бычокъ щемъ заревъ,
Я мукаю, тарахаю,
Жѣнки щоразъ ся зближають,
Вжемъ и руки наставлявъ.
Якось мене пôдглянули
Тай назадъ ся повернули,
„Чекай зловлю ще завтра."
На другій день тарахаю,
Така радôсть мя збирає,
Може лапну за хвартухъ.
Коли добре приглянувъ ся,
А то кумъ Грицъ обгорнувъ ся
У жѣночу спôдницю,
Якъ дасть менѣ попôдъ боки,
Я вздъ зробивъ зо два кроки,
Выверкнувъ ся якъ той дубъ.
А мôй кумцьо зъ крикомъ, гукомъ
Такъ мя поре грубымъ букомъ,
Въ менѣ гуде мовь бубенъ;
Такъ мя суне попôдъ боки,
Якъ мя парне кôнцемъ въ щоки
А я драла у ноги.
А той ворогъ мôй великій
Ломить зъ фенсу двѣ патыки,
Тарахъ мене по карку.
Я скрунувъ ся якъ та муха,
Бôль почувемъ поза уха
И гримъ єго по носѣ.
Єму й менѣ шапка впала,
Люде зъ хатôвъ позлѣтались,
А я сычу мовь той гадъ.
Ажь вôнъ зложивъ въ кулакъ руку
Якъ мя бахне въ лѣву щоку
Я дивлю ся: свѣтъ горить.
Якъ я тутъ дамъ ногамъ знати,
Лявфшрітъ стану утѣкати
Такъ якъ заяць зъ капусты.
А сынъ єго жене зъ поля,
Такій величь якъ тополя,
Тай мене за ковнѣръ лапъ.
Нагнавъ ся я на ту зраду
И зъ переду бють и ззаду,
А я кручусь якъ баранъ.
Но звычайно коло поля
Була тамъ десь и фасоля —
„Форвертсъ кріхенъ" у тычки.
Фасолинє насъ спинило,
Мы на купу повалились,
Я вже лежу на земли.
„Кумцю милый, кумцю любый,
Даруй менѣ мôй голубе,
Анѣ окомъ не моргну.
Святу правду тобѣ кажу,
Анѣ окомъ ся не вважу,
Хотьбы була золота."
И такъ мене придушили,
Що впускали мене силы
И хто знає що булобъ,
Ажь десь жѣнки зъ узяли,
Насъ водою розбляли,
Житє менѣ зберегли.
Заволѣкъ ся я до дому,
Жѣнка мила серцю мому,
Передъ нею заплакавъ.
Моя баба дуже мудра,
Якъ потрясе свои кудла,
Таке менѣ сказала:
„Ты собако, гицлю, драбе,
Кобъ я тобѣ дала раду
Я бымъ тебе провчила!"
И якъ мя хапне за волося
Все въ єй рукахъ остало ся;
Гримъ мискою по зубахъ.
Мамуненько моя рôдна,
Головонько моя бѣдна:
Вже три зубы на земли!
Зовсѣмъ мене приглушила,
Вже й коцюбу поломила
Тôлько кусокъ у рукахъ.
Такъ мя креше, примовляє,
Параґрафы все читає:
„А я тобѣ немила?
Ты злодѣю, ты неробе,
Чужа жѣнка мильша тобѣ,
Ты зô мною шлюбъ узявъ!"
Якъ скôнчила своє право,
Ставъ просити ѣ ласкаво,
Маломъ рукъ не цѣлувавъ.
„Моя мила тай кохана
Глянь на Бога, Христа Пана,
Я вже знаю параґрафъ."
Анѣ фрайтеръ въ старôмъ краю
Параґрафôвъ тихъ не знають,
Що мя жѣнка провчила.
Хоть бувало панъ окомонъ
Часомъ гукнувъ гидкимъ словомъ:
„Пся кревъ, хлопе, неробо",
Панъ лѣсничій разъ сказавъ
Тай ще грабѣжъ зъ мене знили,
Алемъ губôвъ назбиравъ.
На выборахъ панъ староста,
Щобъ обсѣла го короста,
По пыску мя засмаливъ:
Вôдъ „мачальника" двѣ палки
Доставъ про якись шальвари,
Але въ краю на то курсъ.
Но въ Канадѣ вже за грубо —
Помѣркуйте добрй люде:
Моя жѣнка має верхъ!
Ино на ню пальцемъ кивнешь,
Въ кримінале заразъ гинешь,
Жѣнка може, а ты нѣ.
Все говорить: „гицлю, кате,
Ты хтѣвъ мене покидати —
Чужа жѣнка не грѣє."
Скарай тебе Божа Мати,
Ставъ я жѣнки обминати,
Свои жѣнки пильную,
Самъ провинивъ — заплатилы,
Єще добре що не вбили,
Вôдхоталось скаржити.
Не минуло и пôвъ року
Ажь тутъ кумôвъ хлопецъ зъ боку
Тоє менѣ говорить:
„Тато й мама мя пôслали,
Щобъ до хресту вы тримали,
Бо Богъ хлопчика намъ давъ."
Ось не довго я вагавъ ся,
Чимъ скорѣйше ладно вбравъ ся
Тай пôшовемъ у кумы.
Ґарненько мя привитали,
Рôднымъ кумцьомъ вже назвали,
Посадили за столомъ.
Скôлько въ хатѣ жѣнокъ було
Менѣ навить не горнуло,
Щобъ на котру глянути.
То такъ менѣ дались въ знаки
Тотй колы и ломаки
А найгôрше коцюба.
Та що було то минуло
И поволи ся забуло,
Зъ кумомъ жию у згодѣ.
Жѣнка давный грѣхъ простила,
Бо покута моя мила
Припала ѣй до смаку.
Нарожденого вхрестили
И весело забавились,
Що ажь мило и любо.
Забавились, заспѣвали,
Дещо зъ газетъ прочитали
Про нашь поступъ въ Канадѣ,
Одинъ другимъ помагаємъ
И газеты всѣ читаємъ,
Згоды жичимъ Русинамъ.

Якимъ Кравецъ,
зъ повѣту Сокальского,
Calgary, Alta., Canada.

Всячина.

ТРИ СУПРОТИВНІ РАБИНЫ.

Аронъ, Мошко и Лейба сидять разомъ и оповѣдають собѣ цѣкавй исторіи зъ житя чудотворныхъ рабинôвъ.

Аронъ оповѣдає про одного рабина, якъ тôй разъ въ вечѣрь привѣвъ до себе десять осôбъ, котрй мали бути у него на вечерѣ. Коли єго жѣнка довѣдала ся о тихъ вôдвѣдинахъ, дуже ся розгнѣвала и сказала: Мôй Боже, я маю лишь одну рыбу на двѣ особы, якжежь я могу дати вечеру для такъ много осôбъ? На те сказавъ рабинъ: йди до кухнѣ и подиви ся! И щожь я вамъ маю сказати, каже Аронъ до своихъ товаришѣвъ, коли жѣнка рабина прийшла до кухнѣ, знайшла въ горшку мѣсто двѣ, дванайцять порцій рыбы и всѣ гостѣ добре собѣ попоѣли.

То є дуже цѣкаве, сказавъ Мошко, але я чувъ про одного рабина, зъ мойого родинного мѣста, що вôнъ зробивъ разъ велике чудо. Одного разу гравъ вôнъ въ карты зô своимъ знакомымъ. Коли єго знакомый мавъ въ руцѣ чотыри королѣ, и вже бувъ певный, що выграє ставку, тогдѣ вôдкрывае рабинъ свои карты и показуе.... ну що вы думаете, що вôнъ мавъ?.. Пять асôвъ!

Ну, то вже неможливе, заперечивъ чимъ скорше Аронъ, якжежь въ однôй таліи картъ може бути пять асôвъ, коли ихъ є лишь чотыри?

И такъ они зачали ся сперечати, ажь въ кôнци сказавъ Мошко: спусти ты троха зô своихъ рыбъ, то я опущу дещо зъ моихъ асôвъ.

Въ тôмъ зголосивъ ся до слова Лейба: Я думаю о тôмъ, що ты Ароне чувъ про рыбу, и о тôмъ, що ты Мошко чувъ про карты, але вы то лишь чули, а я вамъ хочу розповѣсти щось що я самъ своими власными очима бачивъ:

Иде рабинъ черезъ торговицю, а було то въ моимъ родиннôмъ мѣстѣ, и стрѣтивъ калѣку хлопця, що ходивъ на дыбахъ. Рабинъ приступивъ до него и сказавъ: Молодче, чи знаешь ты мене? Я є великій чудотворный рабинъ и моє слово доходить до уха Господа Бога. И я кажу тобѣ: вôдкинь твои дыбы!

— Ну и що? Що-жь дальше? — запытали Аронъ и Мошко.

Коли те хлопець почувъ, справдѣ вôдкинувъ свои дыбы.

И выздоровѣвъ? запитали рôвночасно Аронъ и Мошко зъ зачудоваными лицями.

Нѣ; коли вôнъ вôдкинувъ свои дыбы, упавъ на землю, и не мôгъ пôднести ся.

Ну? Дежь ту є чудо?

Чуда тутъ нема, але я се бачивъ своими власными очами!

ЯПАНЬСКІ ВДОВИЦѢ.

Коли японка остане вдовицею, є такій звычай, що вôдтинає ся єѣ часть волося, котре закопує ся враз зъ домовиною чоловѣка. Але хочь выстарчає часть волося, то однакъ многимъ выдає ся та жертва за малою, щобы нищити свою фризуру. Коли вдовиця рѣшила ся не выходити бôльше замужь, тогдѣ вôдтинає собѣ зовсѣмъ волосе и недопускає щобы оно назадъ вôдросло.

Въ середущôй Японіи дуже много можна стрѣтати Японокъ зъ коротко обстриженымъ волосемъ, въ досмертныхъ вдовицъ. Они дуже много молять ся по своихъ святиняхъ, и зъ терпеливымъ пôдданемъ ся судьбѣ ожидають хвилѣ, коли прийде смерть и получить ихъ зъ любымъ мужомъ.

ПРИПОВѢДКИ ЗÔ СХОДУ.

Всѣмъ прощай ихъ провины, лишь собѣ нѣколи.

Радше вмерти зъ правдою, якъ зъ брехнею жити.

Завелика похвала — се пересолена зупа.

Хто говорить се, що йому подобає ся, мусить слухати се, що йому не подобає ся.

Четвертого дня стає гость немилымъ.

Коли слѣпцѣ говорять о краскахъ, то ты не мѣшай ся до розмовы.

Я є панъ и ты є панъ, а хто буде ниву косити?

Мудрый встыдає ся въ товариствѣ дурныхъ, а дурный высмѣває цѣле товариство мудрыхъ.

Розумъ твоихъ ворогôвъ не зашкодить тобѣ такъ, якъ глупота твоихъ приятелѣвъ.

Мало розуму, а много знаня, се значить тôлько, що хорый пастырь и тысячь овець.

ТОВАРИСТВО СТАРШИХЪ ДѢВЧАТЪ.

Такъ зове ся одно оригінальне товариство, що повстало недавно въ Нѣмеччинѣ, а ґуртує въ собѣ самй незамужнй женщины. Статутъ товариства опирає ся на ось якихъ основахъ; Кождый членъ товариства обовязаный старанно убирати ся и фрызувати ся, щобы выглядати роскôшно и приманчиво. Пань, що числять меньше якъ 30 лѣтъ житя, не принимає ся до товариства. Кожда женщина, що належить до товариства, повинна мати на стôлько образованя, спрыту та інтеліґенціи, щобы могла добре боронити проґраму товариства, призыскувати для неи все бôльше членôвъ и поборювати успѣшно любовь до поганѣйшои половины людского рода. Заключене подружа буде уважати ся очевидною зрадою и карати ся выключенемъ зъ товариства.

СМѢШНЕ.

„Тѣ яйцѣ суть дуже малй, — говорить мѣйска дитина до господаря на селѣ — вы мусѣли ихъ за скоро вытягнути зъ гнѣзда."

* * *

Оденъ чоловѣкъ оголосивъ, що вôнъ знає таке средство, котрымъ вылѣчить и найслабшого чоловѣка.

Прийшовъ хорый робôтникъ до того чудотворного лѣкаря, розповѣвъ йому свою хоробу, и просить о те чудотворне лѣкарство. На те каже докторъ: Ты лишь думай о тôмъ, що ты здоровъ, а будешь здоровъ, и вытягає до робôтника руку по заплату. А робôтникъ каже: „Вы пане докторъ лишь подумайте о тôмъ, що я вамъ заплативъ, а буде добре."

* * *

„Чи маешь еще яке бажане тутъ на земли?" питає непотѣшена жѣнка своєго умираючого чоловѣка.

„Ахъ!" каже умираючій, зъѣвбымъ еще передъ смертю кавалокъ ковбасы тои, що ты тамъ маешь въ коморѣ."

„Алежь мôй дорогій" каже заплакана жѣнка, „а щожь я дамъ гостямъ на твоимъ похоронѣ".

Збирайте жертвы на Рускій Нар. Фондъ въ Америцѣ.

Шукає занятя
старша жѣнка, добра ґаздиня. У священика бездѣтного. Умѣє добре варити и взагалѣ вести домашне газдôвство. Платня 10—12 долярôвъ на мѣсяць. Адресувати:
Mrs. Anna Hladky,
61 Starkweather Ave., Cleveland, O.

Руска КНИГАРНЯ

продає

молитвенники, изборники, пѣснословцѣ, псалтырѣ, житя святыхъ, катехизмы, библіи, коляды, букварѣ, провôдники, читанки, казки, повѣстки, спѣванники, театральнѣ штуки и другѣ поучаючѣ и забавнѣ книжки.

Катальоґи и цѣнники свѣтскихъ книжокъ замѣщуємо въ „Свободѣ" кождого мѣсяця.

Адресуйте такъ:
Ruska Knyharnia
BOX 128
Scranton, Pa.

Цѣкавѣ книжки

* Америка .... 15 ц.
Американьскій шляхтичь .... 15 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и другѣ рѣчи .... 15 ц.
Борба клясъ и чому робôтники орґанізують ся .... 15 ц.
Весела книжочка зъ образками .... 30 ц.
* Грѣхи міліонерôвъ и т. п. С. 7 .. 15 ц.
Дещо зъ исторіи православнои місіи въ Америцѣ .... 10 ц.
Дещо про звѣрята .... 30 ц.
* Двѣ левады и т. п. С. 5 .... 15 ц.
Дещо про права и суды въ Сполуч. Державахъ .... 10 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 .... 15 ц.
Жовнѣръ .... 10 ц.
Журавлѣ .... 15 ц.
* Житє, заробки, орґанізаціи и т. п. въ Спол. Державахъ .... 15 ц.
Зубъ за зубъ .... 10 ц.
Капіталъ и праця .... 15 ц.
Конституція Спол. Державъ .... 10 ц.
Книжка Рахункова .... 50 ц.
Марія .... 10 ц.
* Наверненый Грѣшникъ .... 20 ц.
Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ .... 15 ц.
Образки и загадки .... 10 ц.
Образки зъ Америки .... 10 ц.
Оповѣданя .... 15 ц.
Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія .... 10 ц.
Провôдникъ руско-английскій (тлумачь) .... 50 ц.
* Про нутро землѣ .... 25 ц.
Подземнѣ скарбы .... 25 ц.
Покуса .... 10 ц.
Розмова Поляка, зъ Русиномъ .... 10 ц.
Руско английскій словарець .... 20 ц.
* Религійнѣ вѣрованя старинныхъ народôвъ .... 20 ц.
Смерть .... 10 ц.
Тарасъ Шевченко .... 15 ц.
Тимко Гаврилюкъ .... 15 ц.
* Хто зъ чого жіє .... 15 ц.
* Якѣ то є люде на земли, зъ 20 образками .... 50 ц.

Тимъ, що схочуть занятись роспродажею повысшихъ книжокъ дамо добрый процентъ.

Безъ грошей не вышлемо книжокъ нѣкому.

Адресъ:
„SVOBODA" BOX 353, SCRANTON, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ХОРЫХЪ!

Єсли маєте яку небудь хороту чи свѣжу, чи застарѣлу, напишѣть о пораду до

старокраєвого аптикаря,

вôнъ вамъ пришле медицину, котра васъ напевно вылѣчить.

Має всѣ старокраєвѣ лѣкарства.

Адресуйте: —22
M. Potocki, Olyphant, Pa.

JOHN J. CAMPTON
Католицкій похоронникъ.
Вынаймає тано керичѣ — ту и на околицю —
410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Має завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.
Братя! замовляйте у свого!

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляє книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенѣ. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантує.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE. CHICAGO

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.
Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшѣ и найтаншѣ напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при породі дізнають особлившої опіки.
Офіс: 227 N. Shamokin Str. SHAMOKIN PA. | Телефон Nr. 1673

Юліянъ Копистяньскій
(Julian Kopyscianski)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный салюнъ рускій. — Найлѣпшѣ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.
Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька!

Выробляє бранкр машлѣ, шапки вôдзнаки, хоругвы, уніформы.
Цѣнникъ и пробы высылає даромъ.
Можете писати до насъ по руски, словеньски або польски.
R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

КАЛЄНДАРЬ
Руского Нар. Союза на 1905 р.
Пишѣть по Календарь и посылайте грошѣ лишь на адресу:
Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.
Цѣна дуже тана, бо сей великій календарь коштує всього 35 центôвъ.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Рединьскомъ дипѣ въ Shamokin, Pa.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ
Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

ПРОТИ ОГНЯ,
одинокоій славяньскій аґентъ въ Лакована Кавнті.
JOHN A. KOMARA.
напротивъ словеньского костела,
15-05 OLYPHANT, PA.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.
Єго офісъ въ Scranton, Pa. є на 34 Lackawanna Ave. Але до Скрентонъ приѣзджає тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ години 6-ои до 8-ои вечеромъ.
Всѣ справы американьскѣ въ повѣтахъ Люзерне и Лякована.
Хто має справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.
Всѣ контракты, правнѣ паперы и повномочія. Sep 05

C. M. HATHAWAY,
Асекурація вôдъ огню,
Продає домы и лоты.
Офисъ надъ Банкомъ въ Olyphant, Pa.
МАЄ НА ПРОДАЖЬ
117 акрову фарму зъ добрымъ домомъ и стодолою — тано, недалеко желѣзницѣ. Такожь кôлька домôвъ и лотôвъ на продажь.

КРАЄВА РОБОТНЯ.
Вырабляю иконостасы, престолы, кивоты, образы процесійнѣ, малюю и золочу.
Цѣны умѣркованѣ. 11-
F. Matyashow, 575 Stella Ave., Winnipeg, Man., Canada.

Гей Русины! чи знаєте вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.
Вы его певно добре знаєте. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ має ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:
Anthracite Hotel
Тамъ доперва погоститеся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

At Every Meal
При кождôй ѣдѣ
смачна, здорова кава є найважнѣйшимъ напиткомъ. Вы можете бути певнѣ, що достанете добру каву и що буде вамъ смакувати, єсли додасте до неѣ
Правдивои Цикоріи Франка
Она робить каву здоровымъ напиткомъ для кождого, злѣпшає єѣ смакъ и запахъ и усуває злѣ наслѣдки.
За довгѣ лѣта найлѣпшѣ кухарѣ вживали **Правдивои Франка Цикоріи** за границею, а днесь можна єѣ достати майже у кождôмъ американьскôмъ мѣстѣ. Єсли єще нѣколи не уживалисьте Цикоріи, то спробуйте **Правдиву Цикорію Франка,** а переконаєтесь, що кава буде вамъ смакувати якъ ще нѣколи.
Жадайте вôдъ свого гроссерника **Правдивои Цикоріи Франка.** Дивѣть, щобы образокъ млынка на каву бувъ на кождôй пачцѣ. Є се нашъ торговый знакъ, который свѣдчить, що достаєте правдиву цикорію.
Heinrich Frank Sohne & Co. ам. філія въ Flushing, N. Y.

Нотарь и мировый судія

залагоджує всякѣ судовѣ справы, колектує грошѣ зъ краю, выробляє повномочія, цесіи и контракты купна въ Галичинѣ, Австріи и Росіи. Не ходѣть до чужинцѣвъ, що часто не розумѣють васъ, протягають справы, наражують васъ на великѣ кошты и вкôнци програють добрѣ справы.
БАНКЪ КРАЄВЫЙ. Посылка грошей до Галичины, Австріи, Росіи и другихъ краѣвъ по цѣнѣ курсу.
ПРОДАЖЬ ШИФКАРТЪ на найлѣпшѣ и найскоршѣ кораблѣ.
REAL ESTATE. Залагоджую всѣ справы американьскѣ якъ контракты, купна и продажи лотôвъ, домôвъ и фармъ. Позичаю грошѣ на будову домôвъ на добрыхъ услôвяхъ та пôдниматюсь вести процесы о вôдшкодованє. Всякѣ справы можете полагодити устно въ день або вечеръ, або письменно, пишучи впростъ
до **VIKTOR WILUSZ,** Notary Public, 17-
205 WASHINGTON STR., JERSEY CITY, N. J.

Друкарня „Свободы"
друкує
тикеты, паперы, коверты, книги, книжки, плякаты, циркулярѣ
и взагалѣ всѣ роботы друкарскѣ
старанно, тано и на часъ.
Братскѣ опѣкуны хорыхъ повиннѣ мати книжки для записованя коли хто захорувавъ, на яку слабôсть и т.д.
Адресъ:
„SVOBODA", Box 353, Scranton, Pa.

Польска Кольонія въ Державѣ Вирджінія.

Маємо 40.000 акрôвъ урожайнои землѣ вôдъ $5 до $15 за акеръ фармы зъ забудованємъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстъ, де легко можна заробити гарный грôшь на всѣхъ плодахъ. Земля є всюда добра, и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшениця, ячмѣнь, овесъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнъ. Овочѣ: яблока, грушки, сливки, огôрки, мельоны, помідоры и взагалѣ вся огородовина. Вино є таке добре якъ каліфорнійске. Земля є рôвна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для худобы, овець и т. д. Вода жерельна на кождôй фармѣ 20 стôпъ глубока. Морозôвъ анѣ спеки тутъ нема, циклоны тутъ невзвѣснѣ. Недалеко суть великѣ мѣста якъ Річмондъ, Балтіморъ, Вашінґтонъ, Ню-Йоркъ, Філядельфія. Тысячѣ людей глядає теперь фармы и много вже Полякôвъ закупило вôдъ насъ землю и суть вдоволенѣ. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый є своимъ паномъ, а маєтокъ фармерôвъ є забезпеченый. Фармеры не потребують бояти ся страйку, зменьшеня платнѣ або калѣцтва. Фармы продаємо за готôвку, або на легку сплату, однакъ часть треба зложити готôвкою, а решту на сплату пôсля умовы.

По близшѣ услôвя пишѣть по польски до
JOHN JELINEK & CO.
1116 Pine Alley, Braddock, Pa.
Напишѣть десьте вычитали се оголошенє. 24-05

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.
Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою $5,500.00
Заряджують нимъ:
Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякѣ потрѣбнѣ рѣчѣ до житя, якъ такожь можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.
Посылає такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.
Продає шифкарты.
Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: General Office 2333.
Night Call 4854.